

NOVICE

Leto VII. - št. 35

KOČEVJE 31. avgusta 1962

Cena 20 din

Od 2. do 9. septembra

II. Ribniški festival

V nedeljo bodo v Ribnici in v vseh ribniških vaseh zaplapolale zastave. Ribniška dolina se bo praznično odela, po enem letu bo zopet zagorel festivalski ogenj, ki so ga sredi lanskega septembra, po prvem festivalu, pogasili.

Ribniški festival, kulturna manifestacija in pregled gospodarskih dosežkov ribniške komunice v obdobju enega leta, postaja letos, z drugim festivalom, tradicionalna prireditve. Ribnica se uvršča v vrsto krajev in komun, kjer prirejajo podobne prireditve...

Medtem pa, ko je imel lani prvi festival predvsem nalogo, prikazati razvoj komunice, oživiti staro ljudsko obrt — izdelovanje suhe rebe in lončarstvo, pokazati občanom in vsem gostom, ki so v festivalskih dneh obiskali Ribnico, predvsem gospodarske dosežke Ribnice v zadnjem letu, je letošnji festival v glavnem kulturna manifestacija. Tu di po programu sodeč postaja kvaliteta letošnjega festivala boljše, prireditve so bolj izbrane in bodo festivalski večeri nudili gledalcem večje kulturne užitke, kljub temu, da mu nekateri očitajo, da bo to le »dramski festival« in da bo prikazal premočno ribniškega, premalo tiste Ribnice in ribniškega človeka, kakor bi ga moral. Toda če hočemo, da bodo ribniški festivali pršli nekoč na raven podobnih festivalov drugje, da bodo dosegli res kvaliteto kulturno ravne, je to nujno potrebno, ne smejo postati le »ribniški«, ozko lokalni ne le po kraju, ampak tudi po vsebini, prestopiti morajo meje komunice, razviti se v širino. Pri tem nam mora biti namreč jasen namen in pomen festivalov; le-ta je namreč v kulturni dejavnosti, toda ne le določene kraja in določene kroga ljudi; namen festivalov je, nuditi prebivalstvu kvalitetne kulturne prireditve, ne glede na to, kakšne in katere kulturne skupine bodo nastopale. Seveda pa je kvaliteta in raven posameznega festivala odvisna predvsem od kvalitete in ravni nastopajočih kulturnih skupin oziroma kulturnikov.

Nekaj podatkov o realizaciji plana

Pri ObLO Kočevje smo se pozanimali o realizaciji plana gospodarskih organizacij za prvo polletje letošnjega leta. Vendar so podatki, ki vam jih posredujemo, le okvirni in bodo lahko nekoliko spremenjeni. Realna slika realizacije družbenega plana se bo pokazala šele na prvi seji zbora proizvajalcev.

Gospodarske organizacije so v prvem polletju letošnjega leta dosegle 48,6% planiranega celotnega dohodka. Ta dohodek je vračunan še po fakturirani realizaciji in ne po vplačani, kot je sedaj predpisano.

Industrija je dosegla polletno realizacijo s 53,5% in je presegla realizacijo v primerjavi z lanskim obdobjem za 22,4%. V kmetijstvu je bil plan dosežen z 61,5% in je v primerjavi z istim obdobjem lani presežen za 53%. Največje odstopanje je pri gradbeništvu, to pa zaradi zunanjih pogojev, na katere podjetje Zidar in gradbena skupina KGP nista mogli vplivati. Temu je krivo slabo vreme v prvih treh mesecih in omejevanje investicijske dejavnosti v tem letu. Plan je bil dosežen le 34,9%. Izgledi za drugo polletje so nekoliko boljše, ker se je investicijska dejavnost delno sprostila.

KAJ BOMO VIDELI PRIHODNI TEDEN NA RIBNIŠKEM FESTIVALU

V nedeljo zvečer bodo nastopili celjski amaterski gledališčniki s Kreflovimi Celjskimi grofi, torej z delom, ki je za nas vsekakor zelo zanimivo in je tudi tesno povezano z zgodovino naših krajev. Znano je, da so v štirinajstem in petnajstem stoletju prišli Celjski grofje, nekdanji Zovneški gospodje, tudi v naše kraje. Tako so s svojo močnostjo za dolgo časa vtisnili pečat razvoju teh krajev, dokler niso dokončno izumrli. Naj omenimo še, da je dal Friderik Celjski, sin Hermana II, sezidati v letih 1422-25 na Strmem vrhu nad Livoldom grad, ki se po njem imenuje Friderikštajn. V njem se je naselil s svojo ženo Veroniko Deseniško, s katero se je po nasilni smrti žene Elizabete Frankopanske skrivaj poročil leta 1424. Nazadnje je njegov oče grad porušil, sina zapril, Veroniko pa kljub oprostilni sodbi celjskega sodišča ukazal utopiti v vodnjaku. — Drama, ki jo bomo gledali v izvedbi kvalitetnega celjskega amaterskega gledališča, bo prikazovala dvig in propad Celjskih grofov, njihove medsebojne in državniške intrige ter velik pohlep po razširitvi svojih posestev...

V torek si bomo lahko ogledali telovadni nastop ter revijo ljubljanskih kočalkarjev.

V sredo bo na odru starega ribniškega gradu gostovalo reško Narodno gledališče Ivan Zajca s Shakespearovo dramo Romeo in Julija, to je z delom, ki ga nikakor ne smemo zamuditi. Naslednji večer bo isto gledališče nastopilo z Držičevo komedijo Zenska pamet.

Potem je tu še nastop priznane pevskega zbora Jakob Galus iz Kočevja pod vodstvom profesorja Miloša Humeka, v soboto pa bodo ribniški humoristi skupno z ribniško Svobodo pripravili večer humorja in satire, vmes pa bodo nastopali prikupni Slemenski fantje, ki smo jih spoznali že na lanskem festivalu.

In še zaključna prireditve: zadnji dan festivala, v nedeljo,

bo nastopila domača Svoboda z Držičevim delom Dundo Maroje, dopoldne pa bodo ribniški jamarji odprli pri Fancetovi jami, nedaleč od Ribnice prvo jamarško kočjo v Jugoslaviji.

Naj še enkrat povemo, da bodo vse festivalne prireditve v letnem gledališču v gradu, če bo pa slabo vreme, bodo (razen Celjskih grofov in kotalkarjev) v dvorani TVD Partizan. In še cene: za fizikturni večer bodo vstopnice po 150, 100 in 80 din, za ribniški večer po 200, 150 in 100 din, za vse ostale prireditve pa po 250, 200 in 150 din.

Tako, to bi bila skromna beležka pred letošnjim ribniškim festivalom, za katerega bi želeli, da bi res lepo uspel, da ga ne bi motilo slabo vreme in da bi vsako leto zazemal vse večjo širino.

F. G.

Srečno pot šoferji

(Nadaljevanje na 3. str.)

Najvažnejša je enotnost

V Ribnici je bila 23. avgusta razširjena seja občinskega komiteja ZKS, katere sta se poleg članov komiteja in gostov udeležila tudi organizacijski sekretar OK ZKS Janez Hočvar in Ignac Nagode, podpredsednik okrajne gospodarske zbornice iz Ljubljane. Dnevni red je obsegal samo eno točko, in sicer: Delo komunistov v gospodarstvu v I. polletju in konferezijo smernic IV. plenuma CK ZKJ.

Vodilna nit razprave je bila vloga komunistov pri izvrševanju nalog v gospodarskih organizacijah. Razprava je izvenela tako, da osnovne organizacije ZKS, vsaj za nekatere, niso bile kos nalogom.

V razpravi o izpolnjevanju plana v gospodarskih organizacijah v I. polletju je bilo ugotovljeno, da nekatera podjetja niso izpolnila planskih nalog. To bodo skušala nadomestiti v drugem polletju. Poleg objektivnih so bili tudi subjektivni vzroki, katere bo treba odpraviti.

Na prelomu polletja smo dobili v Ribnici močan lesni kombinat, ki združuje vso lesno predelovalno industrijo iz kočevske in ribniške občine. Razumljivo je, da se v začetku pojavljajo nekatere težave, ki pa so prehodnega značaja. Da se bodo obrati kombinata in kombinat sam čimprej »utekli«, morajo poskrbeti tudi komunisti, ki delajo v tem kombinatu. Še posebno pa velja to za komuniste iz ribniškega obrata, ki je srž kombinata. Tu sta dve močni osnovni organizaciji ZKS, ki lahko veliko storita. Vendar je bilo prav na račun komunistov ribniškega obrata oz. njihovega dela, izrečenih več kritičnih pripomb.

Prepričani smo, da se bo njihovo delo izboljšalo.

Ugotovili so tudi, da se zane-marja vloga sindikata. Komunisti bodo morali sindikalnim organizacijam nuditi večjo oporo, kot pa so jo doslej. Za uspešno delo komunistov pa je najpomembnejša složnost. Osebnane-soglasja hrome vsako delo.

Na seji so razpravljali tudi o negativnem primeru v Kovinskem podjetju, ko so nekateri mladinci negodovali zaradi slabih zaslužkov, ki so si jih sami odmerili. (Če ne delaš, tudi ne moreš zahtevati plačila za tisti čas, ko te ni bilo na delu). Zakaj je prišlo do tega, da je nekaj mladincev neupravičeno izostalo z dela, je delno vzrok tudi še nekeje drugje. Podjetje je izpolnilo polletni plan z 78%. To potrjuje, da v podjetju nekaj ni v redu. Podjetje je preveč navezano na svojega kooperanta in čaka na njegova naročila. Potrebna bo večja samostojnost pri delu, pa tudi nekatere spremembe pri tehničnem osebju v podjetju.

Na seji so govorili tudi o rotaciji kadrov v gospodarskih organizacijah. Da ponekod ne gre tako, kot bi lahko šlo, je treba iskati vzroke tudi v okorelosti in

premajni strokovni usposobljenosti nekaterih vodilnih ljudi. Le-ti so postali cokolj v razvoju podjetja. Zato naj, kjer je potrebno, zamenjajo kader z mlajšim in strokovno sposobnejšim še pred sprejetjem ustave.

Obirno so govorili tudi o enotni politiki v zadrugištvu v ribniški občini.

V razpravi je sodeloval tudi tov. Janez Hočvar, ki je poleg

drugega poudaril, da morajo vnesti komunisti soglasje v svojo organizacijo in podjetja, v katerih živijo in delajo. Odgovorni so za izpolnjevanje plana v podjetju, za štednjo, pravilno delitev dohodka itd. Zaostriji je treba odgovornost komunistov v podjetju. Čas zahteva, da prelomijo s starim načinom dela.

Da bodo sklepi, ki so si jih zastavile osnovne organizacije ZKS, tudi uresničeni, je potrebna predvsem enotnost.

Široka izmenjava gledišč o raznih vprašanjih in konkretno nakazane smeri za odpravo pomanjkljivosti je dalo še poseben pomen tej seji.

Zakaj proti združitvi?

Združitve treh kmetijskih zadrug Ribnica, Sodražica in Loški potok postaja nujnost, ki je ni mogoče več dolgo odlašati. Razdrobljenost zadrugnih organizacij škoduje izvajanju kmetijske in gozdarske politike v ribniški občini. Le močna zadruga s sposobnim strokovnim kadrom bo lahko kos nalogam, ki jih postavlja zadrugam sedanji čas — preobrazbo naše vasi.

Zivimo v dobi integracije. Združevanje v večje gospodarske tvorbe narekuje ekonomska računica. Združena podjetja ali zadruge imajo močnejše sklade, ti pa omogočajo nadaljnjo razširitev reprodukcije. Posebno je pomembna integracija v zadrugištvu. Socializacija vasi se ne bo mogla izvesti preko majhnih zadrug, ki za to niso sposobne, ker nimajo zato pogojev niti kadrov. Glavna skrb majhnih zadrug je predvsem njihov obstoj. Zato se ukvarjajo s prodajo lesa in drugimi posli, kmetijstvo, ki bi jim moralo biti glavna skrb, pa zanemarjajo (kmetijstvo je še vedno pasivno, medtem ko prinaša lesna trgovina lepe dohodka).

Iz vsega tega lahko zaključimo, naj zadrugno politiko vodi močna zadrugna organizacija, ki ima vse pogoje in možnosti za to.

O združitvi zadrug v ribniški občini je bilo že več posvetov in posvetovanj tako na ObLO in v zadrugah. Medtem ko sta se ribniška in sodražica že izrekli za združitve, je Kmetijska zadruga Loški potok temu nasprotovala. Odgovorni ljudje v zadrugi so motivirali svoj zagovor proti združitvi z ribniško zadrugo s tem, da je zadruga še premalo storila za napredek svojega kraja in je zato njen obstoj še potreben.

Tako govorjenje ne more nikogar prepričati. Zadrugnikom je treba naliti čistega vina in povedati, zakaj je potrebna združitve. Povedati jim je treba, da majhna zadruga nima pogojev za bodoče in da ne bo mogla dolgo obstajati. Če pa bo ostala, bo samo životarila. To pa ne bo v korist ne zadrugnikom ne skupnosti. Kaj pa v primeru, če

se loči gozdarstvo od kmetijstva. Zadruga v Loškem potoku bi morala takoj prenehati z delom.

Seveda pa imajo zadrugniki v Loškem potoku vso pravico v primeru, če se njihova zadruga pridruži ribniški, zahtevati, da postanejo enakopraven partner v združeni zadrugi. Le-ta jim mora zagotoviti napredek kakor tudi obstoj nekaterih zadrugnih institucij v njihovem kraju. To velja tudi za sodražico zadrugo.

Kot smo že uvodoma navedli, je združitve omenjenih treh zadrug nujnost, ki je ne kaže odlašati. Načelnih diskusij o združitvi je bilo že dovolj, sedaj je treba začeti s konkretnim delom, da se to vprašanje v najkrajšem času reši. Prav sedaj čaka zadrugištvu veliko dela pred sprejemanjem gospodarskih programov za prihodnje leto, tu je še kooperacija itd. Zato je treba že sedaj vzpostaviti enoten gospodarski program za kmetijstvo in gozdarstvo, misliti je treba na kadre itd. Pri združevanju morajo odigrati najvažnejšo vlogo komunisti v teh zadrugah.

Prepričani smo, da bo enotna in združena zadruga čimprej postala meso in kri in da bo kos zahtevnim nalogam, ki jih nalaga zadrugam sedanji čas.

VREME

Kaj nam obljubljajo vremenslovesci za prihodnje dni, menda najbolj zanima organizatorje ribniškega festivala. Takole pravijo: prevladovalo bo lepo vreme, prehodne padavine pa lahko pričakujemo okrog 3. in 8. septembra.

SKUPNI VREDNOSTI DVAJSET MILLIONOV, V TOREK PA SO ODPOSLALI SE ŠTIRIDESET GLAV. IZVOZ GOVEJE ŽIVINE V ITALIJO BO PRINESEL SKUPNOSTI OKROG 120 MILLIONOV DEVIZNIH DINARJEV.

Od petka do petka doma in po svetu

Po osemrednem uradnem obisku na Norveškem se vrača v Jugoslavijo naša parlamentarna delegacija. Med bivanjem na Norveškem je delegacija obiskala številne kraje in prepotovala okrog tri tisoč kilometrov. Obisk je bil koristen in uspešen.

Po uspehih sovjetskih kozmonavtov Nikolajeva in Popoviča je tudi ZDA zajela »vesoljska mrzlca« — za vsako ceno želijo doseči, da bi bil Američan prvi človek, ki bi prispel na Luno. V ta namen so že začeli s širokimi pripravami in upajo, da bodo zastavljeni cilj dosegli že v letu 1965. Da ne bo prepozno?

ZDA so izstrelile vesoljsko ladjo — robota Mariner II v smeri Venere. Ta ladja naj bi prispela v bližino Venere 14. decembra. Ladja naj bi se približala planetu na 16.000 kilometrov, vendar zaradi manjše napake v delovanju instrumentov že zdaj računajo, da bo robot letel mimo Venere v oddaljenosti okrog 960.000 km.

Ameriški predsednik Kennedy se je pripravil sestati s Hruščevom, v kolikor bo ta prišel na zasedanje Generalne skupščine OZN v New York.

Berlin je spet v žarišču politične pozornosti. Bodeča žica, zidovi, incidenti, demonstracije in streljanje so stvari, ki kličejo po rešitvi berlinskega vprašanja. Sovjetska zveza je ukinila svoje vojaško poveljstvo v Berlinu in prinesla svoje pristojnosti na vojaške organe NDR. Tega ukrepa na Zapadu nočejo priznati ignorirajo dejansko stanje. Vendar je problem tako pereč, da so bile zahodne sile prisiljene ponuditi SZ razgovore o Berlinu in Nemčiji. Sovjetska zveza je predlog odklonila.

V SZ je na obisku začasni sekretar OZN U Tant. Pred svojim odhodom v SZ je generalni sekretar OZN prejel od zahodnonemške vlade dokument o problemu Nemčije in Berlina. U Tant bo s Hruščevom obravnaval vrsto mednarodnih vprašanj, med njimi tudi vprašanje ureditve berlinskega in nemškega problema. Za SZ bo generalni sekretar obiskal še Poljsko, ČSSR in Avstrijo.

Grčija je pristopila k Skupnemu evropskemu trgu in bo s prvim novembrom začela uživati ugodnosti, ki jih nudi svojim članicam Skupni trg, sčasoma pa bo postala enakopravni član in integralni del te skupnosti.

V zaključni fazi proučevanja vladnega zakonskega osnutka o zunanji trgovini ZDA je finančni odbor ameriškega senata glasoval za nadaljevanje dosedanje trgovinske politike ZDA do Jugoslavije in Poljske. Odpadejo torej omejitve, ki jih je pred časom sprejel ameriški predstaviški dom in po katerih bi se Jugoslavija in Poljska ne smatrali za deželi, ki uživata največje ugodnosti.

Nizozemska in Indonezija sta podpisali sporazum o Zahodnem Iranu. Po tem sporazumu, bo dobila Indonezija upravo nad tem ozemljem maja prihodnjega leta. V prehodnem obdobju pa bodo za upravljanje odgovorni Združeni narodi. Prehodno obdobje se bo začelo oktobra letos.

Na francoskega predsednika De Gaulleja je bil izvršen atentat, ki pa ni uspel. Neznanci so namreč streljali na predsednikov avtomobil, ko se je De Gaulle vračal iz vladine palače. Kljub precejšnemu številu izstreljenih krogel je predsednik odnesel celo kožo. Francoska policija še zdaj išče atentatorje. Ni nobene dvoma, da so atentatorji pripadniki zloglasne OAS. Zanimivo pa je, da so nekaj dni po poskusu atentata neznanci razposlali iz stavbe francoskega parlamenta časopisom in drugim ustanovam komunike OAS, v katerem med drugim sporočajo, da »izdajalec De Gaulle mora poginiti kot stekel pes«. Pisma so bila poslana z žigom parlamenta »poštne prosto«.

V Alžiru je položaj nejasen in spori med voditelji se nadaljujejo. Volitve v ustavodajno skupščino, ki bi morale biti, so bile spet preložene, dokler se stanje v deželi ne uredi. Trenutno voditelji doživijo drug drugega nespoštnosti in posamezne pokrajine — vilaje ravna na svojo pest. Svet čerte vilaje, ki kontrolira območje mesta Alžira, je napadel člane političnega biroja FLN, da so obrnili revoluciji hrbet. Prva vilaja, ki obsega področje ob tunizijski meji, podpira Ben Belo, prav tako tudi še šest vilaj, ki obsega področje Sahare. Tretja vilaja, ki obsega področje Kabilije, je v sporu neopredeljena. Začasna alžirska vlada je trenutno dokaj nemočna in se trudi za kompromise med voditelji. Kam to vodi, bomo videli v prihodnosti.

Ribe so prijemale

V soboto, 25. avgusta, so se zbrali v Gaju ob Rinži člani Ribiške družine Kočevje. Opremljeni z orodjem za ribolov so bili veselo razpoloženi. Tekmovanje, ki ga je organizirala družina, je bilo v Kočevju prvič. zato je prišlo k Rinži kar precej radovednežev in kibicev, ki so ribiče vzpodbujali.

Tekmovanje, kdo bo ujel več rib, se je začelo po vseh pravilih. Zbralo se je 24 ribičev. Tovariš Rudi Mazzoni je v svojem nagovoru pojasnil namen tekmovanja in opozoril na vsa tehnična pravila, kako naj se držijo tekmovavci pri tekmovanju, ker bo sodniški zbor pazil na vse prekrške.

Tekmovavci so potegnili številke startnih mest, na katerih so lovili. Razdeljeni v tri skupine so se nato razvrstili ob mostu na stadion okrog 100 metrov daleč ob okljuku Rinže.

Lovili so na kruh. Ribe je potrebno pred tekmovanjem priva-

že, povej ribam, da bodo prijele samo za tvoj trnek, če hočeš, da boš dobil nagrado,« je dejal hudomušnež.

Tekmovavci se niso veliko ozirali na pripombe kibicev, marljivo so metali kruh v vodo in čakali. Ob 17. uri je počel strel in tekmovanje se je pričelo. Meter drug od drugega so začeli vihteti ribiške palice in trnki s plovki po frčali po Rinži. Sodniki so nadzirali potek tekmovanja.

»Ti, Tone, pa nisi prinesel kakšno ribo s seboj na skrivaj, ker tako ne boš nič ujel?« se je slišalo z druge strani Rinže. »Pojd j jih kupit v trgovino, če hočeš, da boš dobil nagrado,«

Hudomušne pripombe ribičev niso motile. Trnki so kar naprej leteli po Rinži čez lokvanje, ki so zakrivali razgled. Tu in tam se je trnek zapletel med lokvanj in tekmovalac je imel kar precej sitnosti, da ga je rešil. Drugi je potegnil s trnkomo namesto ribe trdi kos bička, pa nič zato, saj tega je v Rinži več kot rib.

Kmalu so ribe začele prijemat. Ribo za ribo so vlekli iz Rinže in v dobrih 15 minutah so ujeli 21 rib. Zapihal je rahel vetrič in eni so bili mnenja, da bo to lov oviralo, ker ribe v vetrovnem času ne prijemajo. Drugi so dejali, da bo pravi čas šele nastopil, ko bo šlo sonce za vrh Stojne, tedaj bodo ribe bolj prijemale. To so iznašali tisti, ki se na ribolov razumejo in vedo za vse take podrobnosti.

Tekmovanje je trajalo eno uro. Zadovoljni so bili tekmovalci in radovedneži, ki so tekmovanje opazovali. Strel je prekinil tekmovanje in tekmovalci so pospravili svoje orodje in prišli do sodniškega zbora, ki je delal pri mostu. Po številkah, tako kot so tekmovali, so tekmovalce poklicali po imenih in vsak je dal svoj plen na tehtnico. Sodniki so tehtali in zabeležili uspeh vsa-

kega posameznika. Seveda je bilo tudi nekaj takih, ki niso ujeli nič.

»Tvoja je pa za reprezentanco,« so dejali tistemu, ki je ujel samo eno ribo. »O, pogled, ta jih je pa kar pet.«

Tako so se slišale pripombe o vsakem tekmovalcu. Največji uspeh je dosegel Rudi Mazzoni, ki je v eni uri ujel kar sedem rib, v težini pol kilograma. Kot je znano, v Rinži ni velikih rib in je ribolov bolj za razvedrilo, ne pa za dobiček.

Ko so sodniki vse zračunali, so ugotovili, da je 24 tekmovalcev ujelo v eni uri 54 rib v težini 2,40 kg. Prvo mesto je dosegel Rudi Mazzoni in prejel prvo nagrado 100 m laksa in eno blestivko. Drugi je bil Ivan Tomše, tretji Alojz Poličnik, četrti Alojz Skender, peto in šesto mesto sta dosegla Jože Mestnik in Franc Bokan, ki je pa z žrebom izpadel na šesto mesto. Podelili so pet nagrad.

V prijetnem in tovariškem razpoloženju je poteklo tekmovanje med člani Ribiške družine.

RIBIČI PRED TEKMOVANJEM

ne. S tekmovanjem niso hoteli doseči kakih večjih materialnih koristi, pač pa razvijanje družabnosti med člani družine in to je v celoti uspelo. Ribiška družina je postala v zadnjem času precej aktivna. Čeprav je po številu članov bolj šibka, saj je v njej samo 37 članov, ki se zanimajo za športno dejavnost po naših vodah in za razvoj življenja.

nja vodnih živali. Družina je letos organizirala tudi počitniški ribolov, v katerem je sodelovalo 50 mladih ribičev in pionirjev.

Ribiška družina Kočevje ima svoje lovišče tudi v Kolpi. V nedeljo, 26. avgusta je organizirala skupinski izlet h Kolpi, kjer so člani preživeli v prijetnem srečanju ves dan.

Likvidacija Vodne skupnosti Bistrica

V nedeljo, 26. avgusta, je bil redni letni občni zbor Vodne skupnosti Bistrica — Sodražica, katerega se je od 300 vabljenih članov udeležilo le neznatno število. Predsednik Lovšin Rudolf je že v uvodnih besedah poročal, da je naloga današnjega zbora ugotoviti, če še obstajajo možnosti za nadaljnji obstoj in delo vodne skupnosti. Upravni odbor je pravočasno dostavil predlog za nadaljevanje regulacijskih del in sicer od mlina v Jurjevici do žage Lušin na Vinicah. Za ta dela je bil predviden proračun v znesku 30 milijonov din. Leto 1959 je bila ustanovljena tudi »Melijska skupnost«, h kateri je pristopilo več članov za skupno obdelavo. Odbor je dal napraviti potrebne načrte za melioracijo od Sodražice do Zlebiča, poravnal stroške v znesku 80.000 din ter zabil za dolgoročni kredit v znesku 37 milijonov din. Ker kredit ni bil odobren, niso mogli pričeti melioracijskih del na že reguliranem področju. Zaradi prekinitev z regulacijskimi deli je popustila tudi disciplina članov glede plačevanja letnega prispevka 1000 dinarjev od hektara. Občni zbor je ugotovil, da ni mogoče dobiti sredstev za nadaljevanje regulacijskih del na področju Bistrice. Pogoje za najetje kredita ima le socialistični sektor. Ker so bili vsi ti osnovni pogoji Vodni skupnosti odvzeti, je bilo predlagano, da občni zbor dobro prouči situacijo in sprejme potrebne sklepe, in sicer:

Da Vodno skupnost Bistrica likvidira, sredstva Vodne skupnosti se prenesejo na ObLO Ribnica s pogojem, da se uporabijo izključno za vzdrževanje že obstoječih regulacijskih del na Bistrici.

Upravni odbor je vsekakor dobro gospodaril ter plačal večje zneske za odškodnino, nekatere članom, kar je bilo določeno na vodopravnih razpravah. Ugotovljeno je, da ni pogojev za nadaljnje delo z ozirom na nove naloge, ki jih imajo družbene gospodarske organizacije. Občni zbor je imenoval štirčlansko likvidacijsko komisijo, v kateri

sta dva člana Kmetijske zadruge Ribnica, 1 član KZ Sodražica ter član Vodne skupnosti, ki vodi administrativna dela. Ugotovljeno je tudi, da so se porabila vsa sredstva iz dotacij za regulacijska dela v spodnjem koncu Bistrice, na območju Sodražice pa so bila izvršena manjša regulacijska dela izključno iz sredstev, ki jih je dala Kmetijska zadruga Sodražica. Na tem reguliranem delu je tudi KZ Sodražica izvr-

šila arondacijo glede skupne obdelave ter tudi prejela potrebni kredit za izvedbo melioracijskih del že reguliranega področja.

Upamo, da se bo predvideno delo v doglednem času nadaljevalo in da bodo vsi načrti, ki jih je napravil upravni odbor Vodne skupnosti, koristili tudi v bodoče socialističnemu sektorju in da stroški niso brezpodni.

J. Ivanc

Med nasadi cvetic

Večkrat me je pot peljala mimo kočevske vrtnarije. Mikalo me je, da bi si jo nekoliko ogledal ter povprašal pri ljudeh, ki tu delajo, kako jim je všeč delo s cveticami, zelenjavo in drugim. Pravijo, da imajo dekleta najrajši vrtnarje in to zato, ker prijetno dišijo po cvetih. Ne vem, koliko je v tem resnice, vem le, da so v kočevski vrtnariji zaposlene same ženske, seveda pa je tu tudi tisti, ki ves čas diši po rožicah — vrtnar. Tega med mojim obiskom ni bilo v vrtnariji, zato sem si za žrtve izbral kar eno izmed rožic, ki delajo tu. Da vam jo predstavim — Hrovat Lojzka, ki dela v vrtnariji že peto leto.

Tedaj je nadomestovala vrtnarja in mi je razložila delo in težave, ki jih imajo v vrtnariji.

Vrtnarija zaposluje osem ljudi. Pozimi se to število zelo skrči, ker vzamejo v službo sezone delavke. Letošnjo zimo so bili zaposleni tu le trije ljudje. Dela je mnogo, zlasti spomladi in jeseni, ko morajo poleg dela po grehah plesti še vence in negovati nasade po Kočevju. Letos so imeli že zelo zgodaj posejano solato, katero pa jim je uničil sneg in je bil pridelek za triteštine slabši kot lani. Vse svoje prideleke dajo predvsem menzam v Kočevju in privatnim potrošnikom. Nekaj časa so jih dajali tudi trgovini s sadjem in zelenjavo. Letos je posejla tudi vsa paprika, paradižnik in kumare. Da ne bi izgubili stalnih odjemalcev, dobijo te prideleke iz

Ljubljane in jih potem nudijo potrošnikom. Do sedaj so imeli svoj fižol, krompir, peteršilj in nekaj malega kumar, kmalu pa bo že endivja. Krompirja do sedaj niso sadili, ker niso imeli zemlje. Letos pa so dobili od dijaškega doma 2 hektara veliko njivo, na katero so posadili tudi krompir (10 arov), nekaj rdeče pese in zelja.

Letos imajo predvidenega prometa za trinajst milijonov, lani so ga imeli le osem milijonov. Oskrbujejo tudi parke v Kočevju, za katere je dala prejšnja leta denar občina. Letos so jim dali od obljubljenih treh milijonov le milijon in pol. Pri urejanju parkov jim pomagajo tudi ljudje z nasveti, kako naj uredijo posamezne nasade cvetic. Seveda njihove nasvete upoštevajo in jih poskušajo, kolikor je v njihovi moči, tudi uresničiti. Močvirje v vrtnariji so zasadili s topoli, ki jih bodo nasadili po parkih.

Prodajajo tudi cvetlice v lončkih, ki grede zelo v promet. Mnogo prodajo tudi šopkov, katerih vzame nekaj hotel in drugi gostinski obrati. Seveda jih mnogo prodajo tudi privatnim odjemalcem.

Ogledal sem si tudi grede cvetic, kjer so ciklame, fikusi, primule, cimerarije in druge. Res jih je mnogo in lepe so. No, katera rožica pa ni lepa, razen seveda bodeča neža, katere pa v vrtnariji prav gotovo ne boste zasledili.

-te-

Sem ter tja po Gorenjskem sejmu

Na Gorenjskem sejmu, ki je bil od 4. do 14. avgusta letos, niso razstavljala samo podjetja iz Gorenjske in iz Slovenije, ampak tudi iz ostalih krajev Jugoslavije. Vendar pa na njem nismo opazili nobenega razstavljalca iz kočevske ali pa ribniške občine.

Posebna zanimivost sejma je bila, da je bila na vseh razstavljenih predmetih označena prodajna cena, proizvodna pa so seveda lahko zvedeli, kje in pod kakšnimi dobavnimi pogoji lahko posamezno blago tudi dobijo. Našim bralcem posredujemo nekaj cen, vtisov in sličic s sejma:

Precejšnjo pozornost obiskovalcev je vzbujala montažna hišica podjetja »Jelovica«, ki je bila nagajena s »Priznanjem potrošnika 1962«. Njena cena je milijon in pol dinarjev, vendar človek v hišici, ki je menda za-

stopal podjetje ali pa je hišico samo varoval, ni vedel, če je v to ceno vračunano tudi vse, kar je bilo v njej montirano (opremljena kuhinja ter kopavnica s straniškim in umivnico). Obiskovalci — vsaj mlajši — pa s hišico niso bili zadovoljni.

Najcenejša spalnica brez žimnice, ki je bila razstavljena, je stala 80.000 din (»Slog« Maribor). Nekoliko boljše so stale 96.000 din, 106.650 din, 119.000 din in ena najlepših in najdražjih celo 175.500 din.

Cene kuhinjskega pohištva pa so se suvale od 54.000 do 63.000 dinarjev. Posebnost so bile postavljene kuhinjske kredence, ki pravzaprav tega imena ne zasluživajo. Sestavljajo jih trije deli: umivalna miza, pokončna oma-

ra (stoji ob desni strani umivalne mize) in »papagajček« (visi nad umivalno mizo). Umivalna miza in pokončna omara staneta po 22.700 din, papagajček 11.400 ali 18.600 din, kakršnega si pač izberete.

Pralni stroj EKG je bil 95.500 dinarjev, električni štedilnik »Elegant« s štirimi grelnimi ploščami pa 44.000 din. Podjetja so razstavljala tudi kavice, fotelje, živavne stroje, obleke, jopice, tekstilno blago, igrače, živila in pijače, motorna vozila in drugo, vendar ne bomo naštevati cen vseh teh izdelkov.

Trgovsko podjetje »Tolminka« iz Tolmina (in še nekatera druga) je imelo na svojem razstavnem prostoru izbožen napis: »Kupcem iz bližnje okolice (do 5 km) dostavljamo na dom brezplačno«. Lep zgled!

Več podjetij je svoje blago prodajalo kar na razstavnem prostoru. Ponekod — na primer pri jopkah — se je človek komaj prirnil do prodajne mize.

V oddelku »Merkurja« iz Kranja je kmet previdno, temeljito in nerodno ogledoval ter otipaval zvitek drobne gumijaste ali polivinilne cevi. Čez čas se je ojunatil in vprašal:

— Bolj močnih šlaufov nimate?

— Saj to ni šlauf, to je vrv za perilo! se je prodajavka namrdnila nad kmečko nevednostjo.

MODNA REVILJA

Na modni reviji, ki je bila med letošnjim Gorenjskim sejmom v Kranju, se je gledavcem predstavila cela vrsta podjetij, predvsem iz Slovenije, pa tudi iz nekaterih večjih ostalih krajev Jugoslavije — seveda pa se tudi tu ni predstavilo nobeno kočevsko ali ribniško podjetje. (Za primer bi navedli le, da smo na reviji videli tudi izdelke »Dolenjke« iz Mirne peči, se pravi

pletilskega podjetja, ki je verjetno občutno manjše od kočevskega Pletilstva.)

Manekenke in manekeni so prikazali letošnjo poletno, jesensko in zimsko modo in modo za prihodnjo sezono. Značilnost moške mode je predvsem suknjič na 3 gumbce in z razporkom na obeh straneh. Ženske obleke imajo večinoma spodaj gube in so krila zvončaste oblike.

Na reviji je bilo prikazanih obilo vsakovrstnih modelov, tako po letnih časih, kakor tudi po starosti in oblačila za razne priložnosti (kopavne obleke, kopavni plašči, spalne srajce, pidžame, obleke, plašči, jopice, puloverji, kravate, perilo, klobuki, obleke za bodeče mamice itd. ter celo dežniki, nogavice, frizure, smuč in široka peresa raznih barv, ki so zadnji krik ženske mode).

Na modni reviji so sodelovala s svojimi proizvodi tekstilna podjetja, tovarne perila, čevljev, torbic, dežnikov, nogavic, klobukov, kravat, konfekcijska podjetja, tovarne pletenin, pletilnice, damska in moška krojaštva, tovarna sintetičnih proizvodov in frizerski salon.

Kot otrok sem se silno navduševal za avtomobile. Navdušenje sicer ni bilo take narave, kot je dandanašnje, moj ideal niso bili osebni, t. i. »standardski« avtomobili, temveč tovornjaki, poklice soferja; čimvečji je bil avtomobil, čimvečji trušč je zganjal po vaških cestah in čimveč prahu je dvigal, tem raje sem ga imel, toliko večji ugled je dobil v mojih očeh in očeh ostalih otrok. Poznal sem vse: stare fiate, traktorje, ki so vozili takoj po vojni, škode, federala, potem neko silno veliko in nerodno stvar, ki je zganjala prav peklenjski trušč in smo se je vsi otroci silno balo, dejali pa so ji »tankovska mašina«, male ruske avtomobile, ki jim je vedno kaj manjkalo itd. In soferje, seveda. Le-ti so uživali pri otrocih silen sloves, ki je bil toliko večji, kolikor težji kamion je vozil in kolikor bolj je bil zamazan. Avtomobil smo spoznali po glasu, ko je bil še daleč v gozdu: Gustelj, Trobec, Selič, Senk, Henrik, Alex s svojim traktorjem, stari Martin s svojo piskajočo, škpletajočo in na propad obsojeno škalo... Ko so se ustavili na vasi, smo že bili okrog njih, jih ogledovali, tipali, občudovali, se obešali nanje in se malo popeljali (potem pa med vožnjo skakali na ceste ali v zorečo koruzo ob cesti). Večkrat smo šli z njimi v gozd in kar sami naložili hlode ali drva...

Kratek skok v preteklost, ki pa naj nam služi kot uvodna beseda v reportažo o soferjih, konkretno o podjetju AVTO. Pa tudi kot spomin na naše delovne ljudi, ki so v povojnih letih, v najtežjih življenjskih pogojih skušali nadoknaditi in popraviti vrzeli in rane, ki jih je po vsej naši domovini pustila vojna. Velik delež so prispevali tudi soferji, ki so v silno težkih razmerah vozili po zelo slabih cestah, noč in dan, zmrzovali v dežju in snežnih zametih, pri tem pa, kljub slabim avtomobilom, vestno opravljali svojo dolžnost. To so bili naši soferji, ki jih vsi poznamo. skratka ljudje, ki jih na kratko imenujemo »fejst fantje«!

KAKO JE NASTALO PODJETJE AVTO?

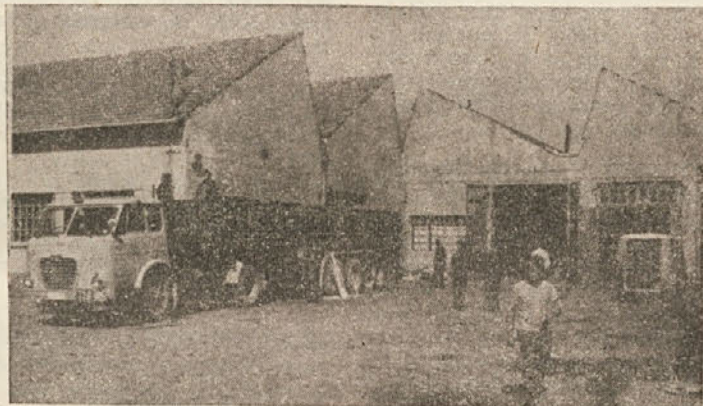
Vojna je pustila v naši deželi strahotne sledove uničenja, saj smo morali obnoviti in na novo zgraditi prav vse, domove, ceste, železnice, tovarne... Imeli nismo skoraj ničesar — razen gozdov, ki so postali naša življenjska in izvozna surovina. Tudi porušena in redko naseljena Kočevska ni imela razen prostornih gozdov ničesar. V gozdove so prišle delovne brigade, zapele so sekire in žage, po slabih gozdnih cestah so zaropotali težko naloženi tovornjaki. Prišlo se je pospešeno izkoriščanje našega edinega bogastva — gozdov, za uspešno izkoriščanje pa so bili potrebni avtomobili. In v takih pogojih je bil ustanovljen GAP, predhodnik sedanjega AVTA. Ustanovitev podjetja je torej naravna eksploatacija kočevskih gozdov v prvih povojnih letih in so bila vsa vozila zaposlena izključno na območju Kočevske in Gorskega Kotarja. In še en podatek: do leta 1953 smo izvozili iz kočevskih gozdov preko štiri milijone kubičnih metrov lesa!

NADALJNI RAZVOJ

Leta 1955 se je podjetje preusmerilo na prevoz industrijskega lesa v okviru FLRJ, dve leti kasneje, leta 1957, pa je bilo registrirano tudi za mednarodno dejavnost. Porast realizacije in končni finančni učinek je vsako leto naraščal.

MREŽE IN POSLOVAVNICE

Komercialna mreža Splošnega avto-prevoznikstva AVTO je razširjena po vsej Jugoslaviji. Poslovavnice ima v Ljubljani,

»Šlepar« s 26-tonsko prikolicco, ki ga vozi B. Klepac

Celju, Mariboru, Kopru, Reki, Zagrebu, Osijeku in v Beogradu, izpostave v Sabcu, Novem Sadu, Nišu in Sarajevu ter zastopstvo pri Aloisu Nunnerju v Laibnitzu v Avstriji. Alois Nunner je njegov generalni zastopnik v Avstriji in je istočasno tudi njihov komitent, v Jugoslaviji pa ga zastopa kočevski AVTO.

DELAUSKO SAMOUPRAVLJANJE

V razgovoru s predsednikom centralnega delavskega sveta Francetom Skrabcem smo zvedeli nekaj zanimivih stvari o strukturi podjetja, samoupravnih organih in nekaterih težavah, s katerimi se podjetje bori.

Podjetje je razdeljeno na pet ekonomskih enot, to je tovarni, avtomobilni promet, remontna delavnica, servisna delavnica in uprava. Vse ekonomske enote kakor tudi podjetje poslujejo po pravilniku podjetja, dohodek pa se ugotavlja po pravilniku za ugotavljanje dohodka, čistega in osebne dohodka na osnovi doseženih uspehov. Vse probleme v pristojnosti DS najprej obravnavajo v ekonomskih enotah, nato pa razpravlja o njih CDS. Sodelovanje in povezava med EE in CDS je dobra in doslej se še niso pojavile napake, ki bi bistveno vplivale na proizvodnjo. Delavski svet je med drugim obravnaval tudi polletno poročilo za leto 1962, kjer so se EE in DS posebej ustavili pri stroških, da bi se nepotrebni stroški zmanjšali in kako bi dosegli čimvečjo realizacijo.

Poseben problem so osnovna

sredstva, to je avtomobili, ki so že zastareli. DS je sklenil likvidirati neuporabna vozila, tista, ki so še sposobna za vožnjo, pa prodati. Tako je podjetju ostalo še 34 kamionov, 11 avtobusov in 41 prikolic. Stanje se bo bistveno spremenilo z nabavo novih vozil, s čimer bodo imeli kompletno zasedbo parka. Nosilnost se bo tako povečala na približno 1250 ton. Podjetje bo tako lahko prevzelo večje obveznosti in bo lahko realiziralo letni plan, ki ga bo letos s sedanjim vozniškim parkom zelo težko.

DS je sprejel na svojih sejah vrsto pravilnikov in poslovnih podjetja: pravilnik za ugotavljanje dohodkov, s katerim so opravili točkovanje vseh EE, obračunava pa se od 1. julija. Prejeti osebni dohodki so bili akontacije, ker napravijo obračun po pravilniku vsake tri mesece. Sprejel je tudi pravilnik o služ-

Lavrič, začela pa je šele pred dvema mesecema. Remont daje usluge tovornemu in avtomobilnemu prometu ter zunanjim strankam. Zaposlenih je okrog 65 delavcev. Z novo organizacijo dela se je precej zmanjšalo število zaposlenih, ker so ukinili neproduktivna delovna mesta. Uspeh novega načina gospodarjenja se je kmalu pokazal, ker se vsak zaveda, da je uspeh enote in posameznika odvisen od njih samih. S tem se je povečal interes posameznikov, ker so spoznali, da bodo pravično nagrajeni po delu. Po prizadevanosti delavcev, čeprav nekateri še niso domoueli smisla novega gospodarjenja, se že kažejo prvi uspehi EE. dokončne rezultate pa bodo dobili po izkaznem obračunu za pretekli mesec.

In problemi?

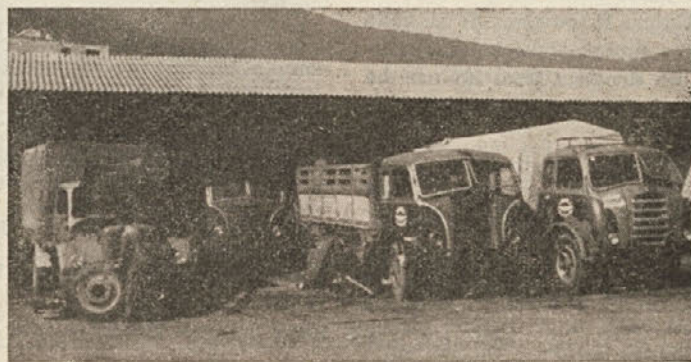
V EE remont so največji problemi zastareli prostori in za-

njegovo delo in njegove zmožnosti. Vsekakor je to lep napredek, ki omogoča izločiti nedelavce. Tudi uprava lažje dela z delavci, ker le-ti sami sebe kontrolirajo in pazijo na zabušante.

»Kaj bi si kot sofer avtobusa najbolj želel?«

»Dobro ceste...«

»Kakšen je soferski poklic in kakšen mora biti dober sofer?«

Oh, ko bi ne bilo treba stalno popravljati!

»Poklic avtobusnega voznika ni težak, je pa odgovornost silno velika. In sofer? Ne sme piti, biti mora vesten, marljiv, upoštevati zakone do potnikov in prometne predpise, biti mora vljuden. Skrbeti mora za disciplino na cesti; lahko rečem, da so kočevski soferji na cesti zelo tovariški in pomagajo vozniku v nesreči, medtem ko pri nekaterih drugih tega ni opaziti... Marsikateri voznik ne upošteva prometnih predpisov, predvsem pa so nedisciplinirani kolesarji, mopedisti in mladina, ki nima pojma o vedenju na cesti...«

»Delavsko samoupravljanje v podjetju?«

da je uspeh enote odvisen od dela vsakega posameznika.

In še težave. Teh je precej, predvsem prostori, ki so neprimerni za to delo in majhni, omogočen pa je tudi dostop strank v delavnico. Radi bi gradili nove prostore, vendar ni denarja...

ROJEN MEHANIK

Za vajenca Alberta Oražma pravijo v servisu, da je najbolj-

ši, takorekoč rojen mehanik. Dve leti je vajenec in lahko marsikaj popravi sam. Za delo se zelo zanima, vedno vpraša, česar ne zmore sam, je ubogljiv, priden in za svoja leta zelo resen. Sam lahko opravi generalno popravilo mopeda...

»Si zadovoljen s tem poklicem?«

»Zelo. Ves srečen sem, da bom postal mehanik. Stroji so me vedno zanimali... Čutim, da sem za ta poklic rojen.«

Tako je, nekateri poklici zahtevajo človeka in ni vsak človek za vsak poklic. In mladi Albert ima svoje veselje z motorji, ti so mu konjiček in kruh, so njegova sreča in bodočnost.

POTNIŠKI PROMET

V prvem polletju je bil potniški promet negativen, vendar boljši kot preteklo leto. Z ukinitvijo nekaterih nerentabilnih prog bodo stabilizirali stanje v potniškem prometu. Glavni problem potniškega prometa so izredno slabe ceste, ki do skrajnosti povečujejo vzdrževanje vozil.

Letni proizvodni plan je bil v višini ene milijarde din, vendar izključno na podlagi investicijskega programa, ki je predvideval nabavo 30 novih vozil do konca leta 1961. Nabava je zaradi poostrenih uvoznih ukrepov zastala. Finančni rezultat v prvem polletju je bil sicer pozitivni, vendar ne pomeni finančnega uspeha, ker podjetje ni doseglo predvidenih sredstev za sklade in je celo moralo pokrivati majhen del realizacije osebnega dohodka iz rezervnega sklada.

MEDNARODNA DEJAVNOST

V prvem polletju se je realizacija v mednarodnem prometu povečala za 37,1 %, zlasti lepo pa je podjetje osvojilo avstrijsko tržišče, kjer je od jugoslovanskih podjetij najpogostejši odjemalec. Tako se v mednarodni dejavnosti lahko pohvalijo s prav lepimi uspehi, to je po komercialni plati, pa tudi po deviznem prelivu in deviznem učinku. V primerjavi z ostalimi jugoslovanskimi podjetji, ki se ukvarjajo z mednarodnimi prevozi, je bilo kočevsko podjetje angažirano z manjšimi kapacitetami, je pa doseglo največji devizni efekt na angažirano tono. Preteklo leto so imeli v mednarodnem prometu angažiranih 522 ton kapacitet, dosegli pa so 260.000 deviznih dinarjev na angažirano tono, se pravi, da so svoje kapacitete bolj izkoristili kot druga podjetja...

STANOVANJA

Sekretar podjetja je povedal, da je eden največjih problemov stanovanjski problem. Sedaj imajo 33 prošenj za dodelitev stanovanj, od tega je nekaj zelo kritičnih. 20 stanovanj so dobili v stolpnica ob ObLO, med prosilce pa so jih razdelili po posebnem pravilniku. Del najemnine bodo morali dobitniki stanovanj plačati naprej, znesek predplačil pa je namenjen za dajanje posojil ostalim delavcem za gradnjo stanovanj.

Zaradi prodaje starih vozil, zmanjšanja popravil, znižanja poslovnih stroškov itd. je letos odšlo iz podjetja 63 ljudi. Sedaj je zaposlenih še 270 delavcev, od tega 30 vajencev. Ravno z vajenci imajo precejšnje težave, ker so stroški šolanja izredno veliki. Tako je n. pr. znašala šolnina za 15 vajencev za tri mesece v Ljubljani 925 tisoč dinarjev, povprečno pa stane vajenec na mesec 18 tisoč din, ne dosti manj, kot zasluži delavec.

BESEDA KOLEKTIVA

Za povezanost in seznanjanje delavcev so pričeli izdajati tudi lasten časopis — Besedo kolektiva, ki izhaja občasno. Doslej je izšla prva številka, drugo pa pripravljajo. Nekateri delavci so dejali, da so časopis prebrali z zanimanjem...

- Tako, pri kraju smo. Bežno
- smo vam prikazali podjetje
- Avto, uspehe in težave, s katerimi se mora delovni kolektiv stalno boriti. Vsekakor je največja težava zastarel, oz. pomanjkljiv avtopark, kar pa bo urejeno z nabavo novih vozil. Kolektiv si resnično prizadeva, ustvariti boljše delovne pogoje, saj se vsi zavestno dajo, da je njihov lastni uspeh odvisen ravno od uspeha podjetja...

France Grivec

Srečno pot

šoferji

»Dobro. Sam sem član DS in lahko rečem, da se vsi kar najbolj trudijo...«

VOZNIK Z OZNAKO TIR
S TIR so označeni avtomobili,

Tako, z vodo in s krpami in avtobus bo spet nared

ki vozijo na mednarodnih progah. Branko Klepac iz Dolge vasi, ki vozi velik »šlepar« s 26-tonsko prikolicco, je dejal, da je vožnja v inozemstvu precej naporna, predvsem zaradi velikih daljav, pa tudi zaradi močnejšega prometa. Na cestah je treba bolj paziti, čeprav so asfaltirane. Posebno težko je na alpskih prelazih pozimi. Tuji vozniki so dober soferji in radi pomagajo v nesreči. Najbolj zanimiva dogodka: karambol s VW med Laibnitzom in Steinzem, ki ga je zakrivil voznik VW...

»Bi se še enkrat odločil za ta poklic, če bi bil mlad?«

»Ne, čeprav sem že 15 let sofer. Sedaj je težko »sedlati«. To je težak poklic.«

ŠE ENA EKONOMSKA ENOTA

V servisu v Podgorski ulici je zaposlenih 25 ljudi, odprt pa je bil kot uslužnostna delavnica za stranke in za podjetje; imajo servise Tomosa, Zastave, NSU in Pretisa.

Sef servisa Matija Randl je povedal, da pravega učinka novega načina poslovanja še nimajo, opazi pa se že določen razmak med dobrimi in slabimi delavci ter zmanjšanje nekaterih zahtev in napredke njihove ekonomske enote. Precej težko postavijo določene proizvodni plan, ker je njihovo delo odvisno od števila karambolov.

Manjka jim kvalificiranih delavcev; delavci sami čutijo, da morajo biti po novi organizaciji proizvodnje vedno na mestu in

»Ne, ne, pri nas je vse v redu.« so dejali fantje v služnici. »Slikate pa lahko...«

Počitnice ob morju

Še malo in zopet se bodo odprla vrata šol. Počitnice bodo za nami, ostali bodo le spomini na lepo preživete dneve, na ljude, ki smo jih spoznali, na nove kraje in običaje. Plaže, ki so bile v teh vročih dneh polne mladih in starih kopavcev, bodo ostale prazne. Izginili bodo tabori šotorov, izpraznili hoteli, koče in mnoga druga pribežališča dopustnikov. Starejši se bodo vrnili v službo, šolarji med puste hodnike, a v vseh bo ostal spomin na preživete počitnice. Pripovedovali si bodo počitniške dogodivščine in obujali spomine. Tako bo teklo življenje zopet svojo staro pot vse do drugega leta, ko nas bo spet vabilo morje, planine in lepo počitniško življenje.

Kočevska mladina letos že sedmo leto tabori na Loparju. Prvih pet let so tja odhajale le manjše skupine, lani in letos pa se tu ustavili tudi letošnji maturantje, prav te dni pa se bo vrnila druga sedemindvajsetčlanska skupina.

Lopar je majhno, prijazno mesto na otoku Rabu. Ima čudovito plažo, ki je, kakor nekateri trdijo, ena najlepših na Jadranu. Primerni so tudi prostori za taborjenje, ki pa so nekoliko preveč oddaljeni od mesta. Ima dva prijazna borova gozdička, ki sta zelo prikladna za taborjenje. V enem je tudi kočevski tabor.

vsako leto plavalni tečaj. Stalni gostje so tudi uslužbenci Radia Ljubljane. In kaj pravijo o taborjenju udeleženci?

Rudi Murovič, predsednik Počitniške zveze na gimnaziji, je v skromnih besedah povedal, da mora vsak, ki se prijavi za taborjenje, plačati 3500 dinarjev. Vse ostalo krije občinski odbor Počitniške zveze, ki je bil ustanovljen letos. Nekaj prispeva tudi RK iz Kočevja. Vse šotore in ostalo opremo pustijo vse leto pri bližnjem kmetu, ki jim prinaša tudi kruh in ostale stvari. Trgovina na Loparju je zelo slabo oskrbovana, vendar se iz leta v leto popravlja. Omenil je tudi, da starši ne dovoljujejo preveč radi taborjenja na Loparju. Vendar so kakršnakoli sumničja o tamkajšnjem življenju neopra-

vičena in neresnična. Spat gredo ob določeni uri, prav tako pa tudi vstanejo. Z njimi je vsako leto tudi profesor, zato se mamiciam ni treba bati za svoje hčerkice in sinčke. Hrana je zelo dobra, saj vzamejo vsako leto s seboj kuharico, ki poskrbi za njihove želodce.

V krajšem razgovoru sem se zadržal tudi s Tomijem Behinom in Francijem Ostermanom. Tomi je bil letos prvič na Loparju in pravi, da mu je bilo zelo všeč, še prav posebno pa nošenje vode. Zanimal se je tudi za podvodni ribolov in je rad odšel z Bastarjem Bogijem na ribice. Dejal je, da sta bila Joži Turk in Bogi najboljša lovca na Loparju, saj sta včasih kar ves

SREČANJE S PISATELJEM SELISKARJEM

Milijon izvodov knjig

Pisatelj Tone Seliskar je nedvomno eden najbolj priljubljenih slovenskih literatov; posebno dobro ga pozna naša mladina, saj je večino del posvetil prav njej. Rad obiskuje šole, prebira otrokom odlomke iz svojih del, se pogovarja z njimi in tako nabira snov za nova dela, namenjena našemu odrasločemu rodu. Pozna jo ga tudi otroci iz naših krajev, saj jih večkrat obišče in se pogovori z njimi.

Prijetno smo bili presenečeni, ko smo zvedeli, da je priljubljeni pisatelj že nekaj dni na oddihu v Kočevju pri tov. Tonetu Ožboltu. Izkoristil sem ugodno priložnost za krajši razgovor o njegovih obiskih v naših krajih in o njegovem literarnem delu:

»KOČEVJE VEČKRAT OBIŠČATE, ALI VAS MOGOČE VEZEJO NA TE KRAJE KAKŠNI POSEBNI SPOMINI?«

Na Kočevje me veže predvsem prijateljstvo do tov. Ožbolta in njegove družine, poleg tega pa temeljito poznam kraje iz NOB. Med vojno sem jih večkrat obšel in doživel marsikaj lepega in hudega. Tako je januarja 1944 le malo manjkalo, da me niso v Mozlju zajeli belogardisti. Zatekel sem se v Zajčje polje k staremu aktivistu Kotniku, ki me je odpeljal v Polom.

Daljši čas sem prebival v Bazi 13/23, ki je bila nad Bilpo ob Kolpi in od tam sem preromal Kočevsko podolž in počez. V tej bazi sem napisal mladinski partizanski roman TOVARIŠI...

Spomladi bi rad obiskal vse šole na Kočevskem, kajti stik z mladino me pomlaja in pri njej dobim vedno nove navdihe za bodoča mladinska dela... Se to: sedaj pripravljam mladinski roman OTROCI SMEHA, v katerem bom opisal našo sodobno mladino v mestu in na deželi...

»NAŠI KRAJI SO MED VOJNO VELIKO PRETREPILI, KAJ ČLOVEK OPAZI SEDAJ, SEDENAJST LET PO OSVOBODITVI?«

Povsod je opaziti velik napredek. Za Kočevje pa lahko rečem, da se je po vojni tako spremenilo, da bi ga star partizan zelo težko prepoznal...

IN RIBNICA? STE BILI KDAJ TAM?«

Seveda, med vojno. Sedaj se, žal, skozi Ribnico le peljem. Rad pa bi jo, ker mi je zelo pri srcu, obiskal, zlasti njeno mladino. Obiskati želim tudi Sodražico... Zanimivo je, da poznam Ribničane bolj iz Amerike, kjer sem jih veliko srečal, kakor pa iz Ribniške doline.

Med vojno nekoč sem imel v Ribnici prav neverjetno smolo. Ko je po nemški ofenzivi decembra 1943 počival oddelek 18. divizije v Kotu, sem obiskal prijatelja Debeljakove (Kramarčkove) v Ribnici. Ker sem bil ves

tabor zasula z ribjim mesom.

Franci, ali kot mu pravijo prijatelji, Zizi, je bil na Loparju že drugo leto in kot sam pravi, ga bo verjetno tudi drugo leto obiskal. Rekel je, da mu je všeč predvsem plaža, ki je zelo lepa in ni izumetničena. Izgleda, da je kot nalašč za tiste, ki ljubijo naravo. Všeč mu je tudi, ker se tu z nekom spoznaš in se drugo leto tu zopet srečaš z njim. Seveda ni pozabil povedati, da so mu bili všeč tudi Zagrebčani in... seveda tudi... začel je nekaj meneti in nisem ga hotel več nadlegovati.

Odšel sem, da bi poiskal še kakšno nežno bitje, vendar nisem ugotovil, hočejo dekleta bolj izkoristiti počitnice, zato jih tudi ne moreš dobiti doma. Toda mislim, da bi mi povedale isto, kot fantje.

Miha Mate

SEST VPRAŠANJ PROFESORJU M. HUMEKU

Gallus pred nastopom v Ribnici

Najprej je bila le volja in velika ljubezen do petja, iz katerega se je rodil zbor. Uradni naziv: Mešani pevski zbor Jakob Gallus iz Kočevja. In nato se je razvijal, prepeval in se boril z najrazličnejšimi težavami. Potrebni so bili veliki napor, številne vaje, žrtvanje prostega časa, vendar uspeh ni izostal...

Ob vstopu v novo sezono bo zbor gostoval najprej v Ribnici v okviru II. ribniškega festivala. Pred nastopom v Ribnici smo naprosili duhovnega vodjo zbora, profesorja in ravnatelja Glasbene šole v Kočevju Miloša Humeke za kratek razgovor, čemur se je ljubeznjivo odzval.

»POVEJTE NAM NEKAJ BESED O VAŠEM ZBORU, KDAJ IN KAKO JE BIL USTANOVLJEN?«

Ustanovljen je bil pred tremi leti na pobudo nekaterih prostovoljnih delavcev in tistih, ki so ljubili petje. Kazalo je, da bo zbor številčno močan, počasi pa so iz najrazličnejših vzrokov pevci odpadali, tako da smo bili lani že v zelo kritičnem stanju. V zboru je sedaj okrog 35 pevcev, pri življenju pa ga drži res veliko veselje doleženega števila pevcev do tega.

»S KAKŠNIM NAMENOM JE BIL ZBOR USTANOVLJEN?«

Ustanovitev je narekovala med drugim tudi potreba po kvalitetnejšem ansamblu, ki ga v Kočevju že nekaj let ni bilo. Odgovorni forumi so šli zboru vedno zelo na roke in so budno spremljali njegovo delo in razvoj.

»GALLUSOVI USPEHI?«

Zbor priredi vsako leto vsaj en samostojen koncert in gostuje po večjih krajih komun. Nekajkrat je posnel tudi nekaj pesmi za RTV Ljubljana... Če bi se dvignila kvaliteta zbora, bi mu bila odprta tudi pot izven kočevskih meja.

pirano Ljubljano. Ta snov v naši literaturi še ni bila obdelana. Roman se konča z veliko vero v propad okupatorja, čeprav takrat še ni bilo slutiti oborožene borbe proti sovražniku. — Delo bo končano do konca leta in bo izšlo prihodnje leto pri Zavodu Borec. Naslov: IZDANI BATALJONI.

»KAJ MENITE O MLADIH SLOVENSKEH LITERATIH?«

Popolnoma zaupam mladim slovenskim književnikom in o kaki krizi sploh ne moremo govoriti. Če pa tu in tam nastajajo krize duhov, je povsem razumljivo, ker se to dogaja povsod v svetu, kajti generacije vedno bijejo svoj specifični boj za obstanek.

»POVEJTE NAM, KAKO USTVARJATE NEKO DELO?«

Iz majhne ideje nastaja miseln zgradba, ki jo potem obdelujem v detalje. Ko začnem pisati, se mi podrobnosti sproti odpirajo, kajti celota je že tu. V to celoto je treba postavljati le figure z različnimi značajmi in jih premikati. Lahko delam kjerkoli in kadarkoli in če mi stvar leži, me ne moti nobena stvar. Navadno si napravim plan težaškega dela in vsak dan napišem najmanj štiri strani. Od dela do dela počivam, kadar pa pišem, delam nepretrgoma. Seveda nastajajo velike pavze — bolezen, služba, potovanja itd.

»ALI JE MOGOČE PRENESTI NEKO UMETNINO NEOKRANJENO NA FILMSKI TRAK?«

Redki so filmi v svetovnem merilu, ki so zajeli literarno delo tako, kot si ga je pisatelj zamislil...

F. Grivec

»KAJ NAJRAJE POJETE?«

— Gojimo predvsem slovensko narodno pesem, ki v današnji poplavi vseh mogočih melodij zasluži, da jo otmemo pozabe. Zasledujemo pa tudi novejšje

Duhovni vodja pevskega zbora Jakob Gallus iz Kočevja, skromni profesor Miloš Humeke

stvaritve umetne zborovske pesmi. Zahtevnejši sodobni pesmi se zbor zaradi stalnega menjavanja pevcev ne more lotiti.

Od sodobnejših skladateljev pojemo Srebotnjaka, Ukmarija, Tomca. Seveda pa nam je posebno pri srcu naš vzornik Jakob Gallus. Žal so skladbe tega mojstra tako zahtevne, da vamejo veliko časa in zahtevajo mnogo trdega dela.

»JE Z USTANOVITVIJO MEŠANEGA ZBORA ZADOŠČENO VSEM POTREBAM V KOČEVJU?«

— Potreben bi bil tudi manjši moški pevski zbor, vendar doslej še ni bilo mogoče priti do tega, ker manjka predvsem moških pevcev.

»KAKŠNE MISLI VAS OBHAJAJO PRED NASTOPOM NA RIBNIŠKEM FESTIVALU?«

— Zelo me veseli, da so ribniški festivali zaživeli in bomo tudi mi po svojih močeh z veseljem prispevali svoj delež. Občinstvu bi se na vsak način radi predstavili s kvalitetnim petjem narodnih in umetnih pesmi. Nekoliko je neroden čas, ker pevec zaradi počitnic ni doma in bomo imeli le malo časa za vaje.

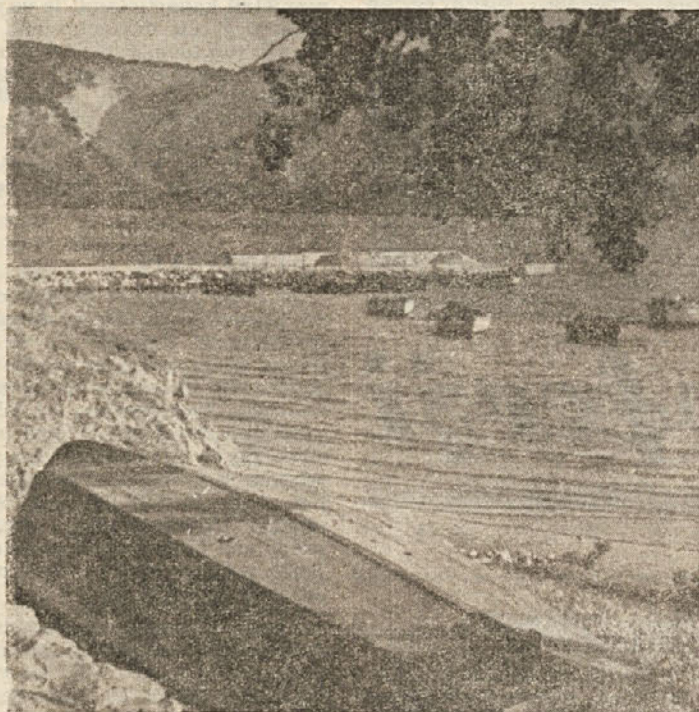
Potrebno bi bilo, da se kulturni stiki med Ribnico in Kočevjem okrepijo. Zadovoljni bomo, če bo ravno naš zbor pri tem kaj pripomogel.

F. Grivec

Domačini so prijazni in se trudijo, da bi vsaj v njihovih kočeh ugostili turistom. V tabore prinašajo mleko, zelenjavo, vino in drugo. Slaba je le preskrba s kruhom, ki ga vozijo z Raba in ga kmalu zmanjka. Obala je zelo lepa in primerna za kopanje. Posuta je z mivko, na svoj račun pa lahko pridejo tudi skakavci, ki lahko skačejo v morje s skal. Svoje zadovoljstvo najdemo tu tudi nabiravci školjk, ki obiščejo bližnjo Sinjo laguno, kjer je za njih pravi zaklad bisernih, morskih ježev in zvezd. Mnogo je tudi rib, ki so pravi užitek za podvodne ribiče in seveda tudi sladokusce.

Vode sicer ne primanjkuje, je pa zelo oddaljena od taborov, zlasti od kočevskega. Ples je v majhnem hotelu, kjer so predvsem Nemci, ki lahko plačajo masne hotelske cene. Za razvedrilo si poskrbijo taborniki kar sami in si napravijo plesišče na plaži. Tudi tako je prijetno in nič ne stane. Poleg kočevskih tabornikov taborijo tu še taborniki iz Šida, Zagrebčani in učiteljski iz Celja, ki imajo tu

MOTIV Z LOPARJA

IVO ANDRIČ:

SONCE

V igri so sodelovala tudi ostala čutila. Predvsem oči. Pogled mu je padal na roke, ki so počivale na kolenih. Ogledoval je žile, nohte, črte, posebno tiste, ki se vijajo okrog členkov kakor dvakratno tanko pletene verižice. Praznina je pričnela z vidom enako igro kakor tišina s sluhom. Ko se je dalj časa zagledal v roke, ki so počivale na kolenih, si je pričel zamišljati, da so to neke tuje roke in upal je, da se bodo oddvojile in napolnile prostor pred njim z novimi nevidnimi premiki in da bodo razgnale samoto in dolgočasje. Zaneseno jih je opazoval in pričelo se mu je dozdevati, da se počasi premikajo in odmikajo. Upanje se naglo večja, Glej, sedaj se bodo svobodno dvignile

roke nekega drugega živega bitja! Toda ko se domišljija povsem približa uresničitvi, se zaneseni pogled vrne v resničnost: pred njim leže samo njegove, dobro znane roke, povezane z njim in z njim zaprte v temnici. Tedaj samo rahlo migne s prsti kakor napol mrtev mrček. A že naslednji trenutek mu pogled otrpne in zamegli in kratka iluzija se ponovi, že vnaprej obsojena na brezupni padec.

Na svojih nepremičnih rokah je zapornik sonce najprej opazil. Ne samo sonce, ker nikdar ne prodre v to celico, ampak njegov rumeni, daljnji, posredni polblisk. Veliko afriško sonce, katerega je pred tremi meseci svobodno opazoval, kako se dviga nad Sredozemskim morjem, ni

bilo nič v primeri s tem komaj opaznim sijem. Rahlo razširi prste. Dvigne obraz proti oknu, kakor da je to okno nevidno sonce.

Sonce je samo eno. Eno povsod.

Govoril je sam zase, v zanosu in takoj so se mu besede spremenile v petje in obraz v zaneseno, nasmejeno grimaso človeka, ki je preplavljen in zaslepljen z močno, nevzdržno sončno svetlobo in naslonjen na ograjo ladje-poje.

Morja in mest, planin in polj ni mogel videti. Toda to niti ni bilo potrebno. Imel je vse, vse je bilo blizu, pristno in mogočno, ker je zagledal sonce. To ni bil več velik, svetel krog, ki ga je spremil po mestnih ulicah do celčnih vrat. Ne, to, kar je sedaj poznal kot sonce in imenoval sonce, ki je izpolnjevalo in premikalo vsak deleček ne samo njegovega telesa, ampak vsega okrog njega, tudi mrtve stvari. Sonce — istočasno tudi tek, zvok in dih, z okusom po vinu

in sadju, neprestano se premikajoče, z žarom ognja in svežino vode, in kar je glavno, neizčrpno in neusahljivo — sonce.

Obstaja samo sonce, si je govoril kakor pijan, premišljuje, kako bi se te besede dale prepevati kakor melodija.

Da, resnično obstaja samo sonce, a vse, kar živi, diha, leze, leti, sije ali cveti, je samo odsev tega sonca, samo eden znakov njegovega obstoja. Vsa bitja in vse stvari obstajajo samo toliko, kolikor imajo v svojih celicah rezervo sončne toplote. Sonce je oblika in ravnotežje; je zavest in misel, glas, premikanje, ime.

Zdaj to nedvomno ve kakor doslej v življenju ne ničesar ni vedel. Glej, to je našel na dnu mračne in vlažne celice, kjer je bil po nedolžnem zaprt. In od tega je ves zvenel kakor žica in čutil potrebo, da bi pel, sam ni vedel, ali glasno ali neslišno, vendar isto misel in melodijo.

O, višina, kaj je v tvojih višavah, neznanih, svobodnih in prostih, za tisto modro nebe-

ško zaveso, ko se že taka spoznanja skrivajo po ubogih človeških temnicah! In kaj imajo v sebi vsestranske megle in kometi, ki preletavajo po nebu, ko že človeško telo, sestrada, v senci in vlagi, pretepeno in ustrahovano lahko razvije tak žar in tako zanosno srečo!

Resnično, največji čudež je bil da se to telo pod tovorom velike iluzije in silnega znanja drži v ravnotežju in da obvlada nepremagljivo potrebo po letenju in da se z neko čudno, zopet sončno, protitečo drži in da neslišno ne eksplodira kakor zlati sončni prah, ki se razgubi v sončnem žarku.

Včasih se mu je dozdevalo, da mu v notranjosti gorijo in sije sonce in da se mu membrana dviga in valovi kakor plamen in da mu ta notranji sij udarja na oči, nosnice, skozi vse pore. Tedaj je imel bolester in čudovite trenutke velikega, nevzdržnega, prešernega smeja, ki je izvirail iz njega kakor tekoče zlato, in to tako močno, da je odpiral usta kakor pevec, boječ se, da ne bi

počil ali se zadušil. A sonce v njem ne preneha sijati, vsemogočno in edino, neizčrpno, neusahljivo.

Iz tega znanja ga prebudi zvenket ključev in škripanje ključavnice. Po celicah so delili vodo. Prišel je čas za spanje. Niti opazil ni, da je bila celica že temna. Tedaj je nad njim, visoko na stropu, nenadoma, kakor sama od sebe, zasvetila žarnica, opletena z žico. Hitro se je sčel v legel v levo posteljo. Vse se mu je dozdevalo lepo in dobro. Spal je trdno in neprestano sanjal o soncu in nekih močnih, fantastično oblečenih moških in ženah, kako se klanjajo soncu. A okrog njih nepregledne črede in težko naloženi vozovi, ki se vijajo in škripljejo pod bremenom bogate žetve.

Ko pa ga je zjutraj v prvem hladnem svitu prebudil ostr, hladni zvok jetniškega zvonca, se je čutil, brez žalosti in ogorčenja, kako je noč polna sonca in bogastva, a jutro sivo, revno, brez žarka in svetlobe.

(Konec)

ODBOJKA

ČRNUČE : KOČEVJE 3 : 0

V zaostali tekmi iz spomladanskega dela tekmovanja v II. republiški ligi sta se v nedeljo srečali na igrišču v Gaju moštvi Črnuče in domačega Partizana. Po pričakovanju so zmagali gostje in to brez izgubljenega seta. Vendar pa domačini niso imeli podrejenih vlog in so od časa do časa zaigrali zelo dopadljivo in učinkovito. Zlasti dobro so igrali v prvem setu, ko so že vodili, a so popustili in izgubili set. V tem setu so dobro postavljali blok in onemogočili nasprotnika pri tolčenju. Slaba stran kočevskih odbojkarjev pa je še vedno lovljenje ostrih servisov. Vsekakor bi bilo potrebno, da se temu posveti več pozornosti na treningih. To pa bi bilo možno le tedaj, ko bi vsi redno trenirali. Izpopolniti bi bilo treba tudi podajanje na mreži. Seveda pa so nekateri igralci postali preveč oholi in ne pridejo celo na tekmo, kaj šele na trening. Zato bi bilo prav, da vodstvo take igravce, ki niso di-

sciplinirani, črta iz ekipe, pa naj bodo še take »klase«. Kaj koristi ekipi, če niso vigrani in ne pridejo niti na tekmo. Konkurenca v tej ligi je zelo huda in vsaka tekma zahteva od igravca res vse sposobnosti, kajti le tako bo moštvo lahko ostalo v družbi drugoligašev. Zlasti pa to velja za ekipe, ki v tej ligi prvič nastopajo.

Nedeljska tekma je bila nekakšen uvod v tekmovanje in nam je pokazala nekatere pomankljivosti, ki pa se jih da sedaj, na začetku, še popraviti. Sicer pa je moštvo Črnuče eno najboljših moštev v tej ligi in več kot častno izgubiti nismo mogli pričakovati. Črnučani so zelo dobro, homogeno moštvo, katero se bo potegovalo za vstop v prvo republiško ligo. Stanje na lestvici pa se s to tekmo ni spremenilo in je kočevsko moštvo še vedno na petem mestu.

V nedeljo bo na igrišču v Gaju prva tekma jesenskega dela tekmovanja. V goste pride moštvo z Jesenic.

KOČA PRI FRANCETOVI JAMI MED GRADNJO

Predgrad

V nedeljo je imel mladinski aktiv iz Predgrada v dvorani Zadruga doma sestanek, na katerem so izvolili nov odbor aktiv. Dosedanja predsednica gre v Gvinejo, zato so na njeno mesto izvolili Marijo Majerle, za tajnika Ivana Šmalcelj in za blagajnika Jožeta Žagarja. Na sestanku aktivna je bil prisoten tudi predsednik mladinskega komiteja Kočevje Jovo Marič, ki je pozdravil sestanek in nakazal aktivu smernice nadaljnjega dela.

Letos so v Poljanski dolini ob Kolpi precej dobro obrodile zgodnje hruške. Vse drugo sadje zelo slabo kaže, nasprotno pa se vinogradi pohvalijo, ker grozdje zelo dobro kaže.

S. J.

IZ OSILNICE

Pred kratkim je bil v Osilnici zbor volivcev, na katerem so razpravljali o sklepih pristojnosti krajevnega odbora Osilnica in o popravilju občinskih poti. Zlasti burno so razpravljali o napeljavi elektrike v ostale hiše v vasi.

Pričeli so graditi vodovod. Večina skupnega kanala je že izkopana, vendar mora še vsaka hiša, kjer mislijo napeljati vodovod, izkopati približno štiri metre kanala.

Popravljali so tudi občinsko pot Sela-Brezovica, vendar bo

potrebno še mnogo dela, da bo pot dovolj utrjena.

Mladina je imela letno konferenco, na kateri so izvolili nov sekretariat. Člani sekretariata so še mladi in neizkušeni in jim bo treba pomagati, da bodo izpolnili svoje naloge. Konferenca se je udeležil tudi sekretar Obk LMS Kočevje Zvone Žagar. Od organizacij v Osilnici se je konferenca udeležil le en predstavnik. Mladinski aktiv bo dobil pomoč od Obk LMS in Društva prijateljev mladine.

Gibanje peševalcev

Obvestila

Sporodi

čestitke

Mali oglasi

KOČEVJE

Poročili so se: Marinič Anton, šofer iz Kočevja, Ljubljanska c. št. 5, star 25 let in Koprivnik Terežija, strežnica iz Kočevja, Reška cesta št. 13, stara 22 let; Rljavec Jožef, mizar z Mlake št. 3 pri Kočevski Reki, star 23 let in Tekavec Marija, delavka iz Kraljev št. 10 pri Predgradu, stara 21 let.

Rodili sta: Košorok Ana, delavka iz Koblarjev št. 14 — deklica; Delac Adolfin, gospodinja iz Kočevja, Trg svobode št. 21 — dečka.

V ljubljanski bolnici je umrl Strajnar Alojzij, osebni upokojenec iz Kočevja, Podgorska ulica št. 17 star 63 let.

DOLENJA VAS

Rodila je Krulič Alojzija, gospodinja iz Grčaric št. 11 — deklica.

KOSTEL

Umrli je Ofak Helena, gospodinja iz Pirč št. 2, stara 84 let. V novomeški bolnišnici je umrla Ožanič Jožica, otrok iz Grivca št. 4, stara 4 leta.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše zlate mame IVANE MAROLT, roj. KLUN se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste se od nje poslovili in jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala duhovščini, dr. Leniču za poslovljni nagovor, pevcem, številnim darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki ste nam izrazili sožalje. Zahvaljujemo se sosedom, ostalim vaščanom in vsem tistim, ki ste nam v bridkih urah stali ob strani. Vsem še enkrat iskrena in prisrčna zahvala.

Zaljubljeni družini Marolt, Klun in ostalo sorodstvo.

Zamostec, 27. avgusta 1962.

PRODAM

Prodam dve postelji in dve nočni omarici.

Zobec Rozalija, Kočevje, Trata št. 10.

»NOVICE« — glasilo SZDL občin Kočevje in Ribnica. Izdaja in tiska CZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorno urednik Peter Šohar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14-a, telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 2.000 dinarjev oziroma 3 ameriške dolarje. Tek. rač. 600-27-1-265 pri NB podružnica Kočevje

PRODAM

Avto Fiat-1100 E ugodno prodam. Interesenti ga lahko vidijo od 3. septembra 1962 vsak dan od 11. do 20. ure pri Križaj Francu, Klinja vas 5.

OPRAVIČILO

Obžalujem svoje ponašanje in preključim besede, ki sem jih izrekel Francu Korelcu z Rudnika v uradnih prostorih in se mu zahvaljujem, ker je odstopil od kazenskega pregona.

Franc Tekavec, Rudnik 8

DU OBVEŠČA

Delavska univerza Kočevje razpisuje vpis v naslednje večerne šole in tečaje:

1. I. letnik ekonomske srednje šole — oddelek za odrasle,
2. I. letnik tehniške šole strojne stroke — oddelek za odrasle,
3. enoletno administr. šolo — oddelek za odrasle,
4. I. raz. gimnazije — oddelek za odrasle,
5. osemletko za odrasle (5. in 6. raz. ter 7. in 8. raz.).

Pogoji za vpis so naslednji:

1. Uspešno dokončana osemletka in dopolnjena starost 17 let,
2. Uspešno dokončana osemletka in opravljen izpit za kvalificiranega delavca kovinske stroke.
3. Uspešno dokončana osem-

letka in dopolnjena starost 17 let,

4. Uspešno dokončana osemletka in dopolnjena starost 17 let,

5. Dopolnjena starost 17 let.

1. angleški jezikovni tečaj (začetni in nadaljevalni),
2. nemški jezikovni tečaj (začetni in nadaljevalni),
3. ruski jezikovni tečaj.

Vpisovanje v pisarni delavske univerze do 10. septembra ob 8. do 12. ure.

TURISTIČNO-OLEPŠEVALNO DRUŠTVO KOČEVJE

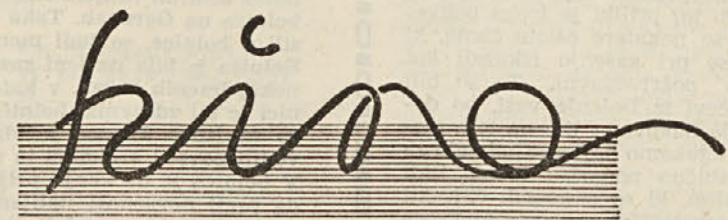
razpisuje nagradno tekmovanje za najlepšo sliko-posnetek, na katerem bo prikazan del turističnega obeležja z območja naše občine.

Nagrade:

15.000 din
10.000 din
5.000 din

Slike v formatu razglednice in eno povečano vsaj 18 x 24 cm pošljite v kuverti z oznako šifre na naslov Arko Andrej, predsednik TD Kočevje, Trg Svobode 11 najkasneje do 20. septembra 1962.

Nadaljnjih 7 najboljših posnetkov bomo odkupili za izdelavo razglednic. Izid tekmovanja bo objavljen za občinski praznik 3. oktobra t. l. Slikovni material tega tekmovanja bo razstavljen.

JADRAN, KOČEVJE: 31. avgusta do 2. septembra amer. barvni CS film »Vozovi na zahod«, 3. in 4. septembra francoski barvni film »Ambiciozna«, 5. in 6. septembra nemški film »Zvezda Rila«, 7. do 9. septembra ameriški barvni CS film »Čas življenja in čas smrti«, SVOBODA, RUDNIK: 1. in 2. septembra sovjetski film »Poizvedovanje za Avrikom«, 8. in 9. septembra nemški film »Tisoč oči dr. Mabuseja«, RIBNICA: 1. in 2. septembra mehiški film »Nazarin«, 8. in 9. septembra francoski film »Igra ljubezni«, STARA CERKEV: 1. in 2. septembra češki film »Romeo, Julija in tema«, 8. in 9. septembra ameriški film »Dvanajst jeznih mož«, SODRAŽICA: 1. in 2. septembra sovjetski CS film »Maščevavec Kjer Oglji«, 8. in 9. septembra japonski film »Smrt na Pacifiku«.

LOŠKI POTOK: 2. septembra ameriški barvni CS film »Človek v sivi obleki«, 9. septembra italijanski barvni CS film »Skandal na plaži«, VELIKE LAŠČE: 1. in 2. septembra francoski barvni CS film »Tamango«, 8. in 9. septembra ameriški barvni CS film »Tarzanov boj za življenje«, PREDGRAD: 1. in 2. septembra ameriški barvni film »Dogodivščine Toma Sawyerja«, 8. in 9. septembra nemški barvni VV film »Ti si moja pesem«, BROD NA KOLPI: 1. in 2. septembra italijanski film »Rimljanka«, 8. in 9. septembra sovj. barvni film »Čarobni mlinček«, DOBREPOLJE: 1. in 2. septembra amer. barvni CS film »Velika zemlja«, 5. septembra amer. film »Ljubezen popoldne«, 8. in 9. septembra francoski VV film »Prevaranti« in angleški barvni film »Nepričakovana ljubezen«, PONIKVE: 6. septembra ameriški film »Ljubezen popoldne«.

Marljivi jamarji

Zadnje nedeljo je bila v okviru mojih nedeljskih rekreacijskih sprehodov v naravo (Grmada, Travnica gora) na vrsti Francetova jama pri Ribnici, znana in že precej priljubljena izletniška točka, ki zaradi ne prevelike oddaljenosti od Ribnice privablja ljubitelje narave v vedno večjem številu. Od Ribnice je oddaljena približno pol ure in je ni težko najti, ker je pot dobro markirana.

Pa še nekaj je bilo, kar me je napotilo na prehod k jami: ribniški jamarji namreč gradijo tam kočo. To bo menda prva jarmarska koča ne le v Sloveniji,

ampak tudi v Jugoslaviji... Pozno popoldne je bilo, ko so jamarji najbolj vneto delali, obijali kočo od zunaj in ometavali bodočo »salon«. Resnično, bil sem presenečen, kajti nisem pričakoval, da bo koča tako velika in lepa. Vsekakor je treba ribniške jamarje za njihovo požrtvovalno, nesebično delo pohvaliti. Sicer pa vam bo o gradnji koče in o dejavnosti naših jamarjev pripovedoval predsednik kluba France Škrabec.

»Kdaj in kako se je porodila misel o gradnji koče in kako ste jo gradili?«

— Misel na gradnjo koče je že precej stara, temelje pa smo položili 5. 6. 1960. Koča je bila mišljena najprej kot zatočišče v gozdu, od kjer bi lažje raziskovali okoliške jame. Kasneje smo načrt precej spremenili, ker je postala jama bolj znana in obiskana; tako smo določili koči sedanjí obseg (7 x 8 m). Spodaj bosta družabna soba in kuhinja, zgoraj pa bosta dve sobi s prenočiščem. Koča bo oskrbovana ob sobotah in nedeljah.

Naša koča bo jarmarsko-turistična točka, od kjer bodo vodile markirane poti do vseh bližnjih in daljnih jam na območju Male gore. Prepričan sem, da bo sčasoma postala tudi jarmarsko-kulturni center, kjer bodo različni tečaji za jamarje, posveti in verjetno tudi simpoziji, kar so nam že obljubili v Ljubljani. S tem bi izdatno prispevali pri znanstvenem raziskovanju našega krasi, pritegnili bi strokovnjake ter turiste, ki jame že sedaj obiskujejo v vedno večjem številu. Doslej je obiskalo jame že okrog 5000 ljudi, kar je za nas vsekakor velika številka, predvsem zato, ker še ni urejena cesta do jame. Pot bomo pričeli urejevati, ko bo koča dograjena.

Naj dodam še to, da je od Francetove jame doslej urejena le ena dvorana, kjer pa obiskovalec lahko vidi prav vse lepote in značilnosti kraških jam.

»Nekaj besed v družstvu, kdaj je bilo ustanovljeno in kakšne uspehe ste pri raziskovanju jam dosegli?«

— Na željo vnetih ribniških jamarjev je bila novembra 1958 ustanovljena v Ribnici sekcija republiškega društva za raziskovanje jam, že nekaj mesecev kasneje pa je zaradi povečane števila članov postala podružnica. Po reorganizaciji se imenuje klub in ima vse pristojnosti, le organizacijsko je vezan na republiško društvo v Postojni.

Klub ima okrog 50 članov, naše akcije pa so bile: ponovna raziskava Ziglovice (76 metrov), Pavletove jame v Loškem potoku (35 m), Grde jame v Veliki gori (32 m), prišli smo 80 m daleč v Tentero pri Zlebiču, največji uspeh pa je vsekakor raziskava brezna pri Tobakovih hruškah, kjer smo prišli že do globine 105 metrov. To je doslej najgloblje brezno na Dolenjskem. Naši načrti so veliki, saj nas čaka še veliko dela pri odkrivanju podzemeljskih naravnih lepote. Naj omenim le to, da je na območju Ribnice še okrog 300 neraziskanih jam.

Res marljivi fantje, ti naši jamarji. Svoj prosti čas, popoldneve in nedelje žrtvujejo za raziskovanje jam in za gradnjo koče, toda ne le v svojo zabavo, za šport, ampak pomembno znanstveno raziskovanje, tesno povezano z našim gospodarstvom.

Naj na koncu omenim le še to, da so kočo zgradili skoraj izključno z lastnimi sredstvi in prostovoljnimi delom. Kočo bodo slavnostno odprli v nedeljo, 9. septembra popoldne, zadnji dan II. ribniškega festivala.

(vec)

OBVESTILO

Obveščamo vse lastnike površin, primernih za košnjo stelje, da jo odkupujemo na naših obratih v neomejenih količinah po 6 dinarjev kg. Prav tako obveščamo vse, ki so pripravljeni kositi steljo na naših površinah, bodisi kmetijskih ali gozdnih, da lahko dobe v sporazumu s področnim gozdnim ali kmetijskim upraviteljem določene površine za košnjo. Za opravljeno delo plačamo 4 dinarje za kilogram posušene stelje.

KGP Kočevje, kmetijsko-tehnični oddelek

Prodaja stanovanjskih hiš

Iz družbene lastnine bodo na javni dražbi dne 18. septembra 1962 prodane naslednje stanovanjske hiše:

1. stanovanjska hiša št. 4 v Zeljah (gostilna). Najmanjši ponudek znaša 1.836.331 din,
2. stanovanjska hiša št. 13 v Čepelah. Najmanjši ponudek znaša 239.390 din,
3. stanovanjska hiša št. 14 v Moravi. Najmanjši ponudek znaša 287.089 din,
4. stanovanjska hiša št. 13 v Moravi. Najmanjši ponudek znaša 545.292 din,
5. stanovanjska hiša št. 22 v Moravi. Najmanjši ponudek znaša 370.566 din,
6. stanovanjska hiša št. 18 v Moravi. Najmanjši ponudek znaša 1.661.376 din.

Skupaj s stanovanjskim hišami bodo prodana tudi pripadajoča gospodarska poslopja.

Pričetek dražbe za stanovanjsko hišo št. 4 v Zeljah je ob 8. uri v Zeljah.

Pričetek dražbe za stanovanjske hiše št. 13, 14, 18, in 22 je ob 10. uri istega dne v Moravi.

Pričetek dražbe za stanovanjsko hišo št. 13 v Čepelah bo ob 16. uri istega dne v Čepelah.

Pred pričetkom dražbe mora vsak ponudnik položiti kavcijo, ki znaša 10% od ocenjene vrednosti oz. najmanjšega ponudka, sicer ne more sodelovati pri dražbi.

Med samo dražbo lahko vstopijo novi ponudniki če plačajo v prejšnjem odstavku omenjeno kavcijo.

Na dražbi se dražbeni ponudki lahko višajo samo tako, da se prejšnji najvišji ponudek poviša najmanj za 5.000 din.

Z nakupom stanovanjske hiše kupec ne pridobi lastninske pravice na stavbišču, na katerem je zgrajena prodana hiša, pač pa dobi to zemljišče v trajno uporabo, dokler stoji na njem prodana stanovanjska hiša.

ODPLAČILNI ROKI: Na dražbi dosežena kupnina se izplačuje v enakih polletnih obrokih in sicer tako, da je celotna kupnina plačana:

1. za stanovanjsko hišo št. 4 v Zeljah in stanovanjsko hišo št. 18 v Moravi v 5 letih,
2. za stanovanjsko hišo št. 13 v Moravi v 4 letih,
3. za vse ostale hiše v 3 letih.

SPORED RTV LJUBLJANA

SOBOTA, 1. SEPTEMBRA

5.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji, 8.35 Glasba ob delu, 8.55 Početniško potovanje od strani do strani, 9.10 Haydn in Händel, 9.30 Petnajst minut ob glasbenem avtomatu, 9.45 Makedonija v pesmi in plesu, 10.15 Od tu in ondod, 11.00 Birgit Nilsson v Wagnerjevih in Verdijevih operah, 11.30 Pol ure pred dvanajsto, 12.05 Deset minut s kvintetom bratov Avenik, 12.15 Kmetijski nasveti, 12.25 Melodije ob glasbi, 13.15 Obvestila in zabavna glasba, 13.30 Plesni ritmi naših krajev, 14.05 Glasbeni omnibus, 14.30 Prireditve dneva, 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Zabavni intermezzo, 15.25 September — Iz skladbic Petra Iljiča Čajkovskega, 15.40 Stirje srbski skladatelji s štirimi

zbori, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.50 Po zdrav z gora, 18.00 Poročila, 18.10 Uvertura in scherzo, 18.30 Dalmatinske narodne, 18.45 Okno v svet, 19.00 Obvestila, 19.05 Glasbene razglednice, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Za prijeten konec tedna, 22.15 Oddaja za naše izseljence, 23.05 Plesna glasba, 24.00 Zadnja poročila.

NEDELJA, 2. SEPTEMBRA

6.00—8.00 Z vedro glasbo v nedeljsko jutro, 6.05—6.10 Poročila, 8.00 Mladinska radijska igra — Brane Dolinar: Začarana nogometna žoga, 8.40 Pevski zbor iz Zagreba, 9.00 Poročila, 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden, 9.45 Iz jugoslovanskih plesov, 10.00 Še pomnite, tovariši... Jože Petercel: Trikrat v enem dnevu, 10.30 Operna matinea,

11.30 Karel Franz: Mislimo že na naslednjo sezono, 11.50 Še korakov za dober tek, 12.00 Poročila, 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I., 13.00 Poročila, 13.30 Za našo vas, 14.00 Petnajst minut s Slovenskim oktetom, 14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II., 15.00 Poročila, 15.30 Nekaj priljubljenih popevk, 16.00 Humoreska tega tedna — W. Breinholt: Mi Skandinavci, 16.20 Melodije za nedeljsko popoldne, 17.00 Poročila, 17.05 Športna nedelja, 19.05 Glasbene razglednice, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Vaša pesem — vaša melodija, 20.50 Športna poročila, 21.00 Večer stare francoske muzike, 22.00 Poročila, 22.15 Ansambli in solisti RTV Ljubljana, 23.00 Poročila, 23.05 Zlapešimo v novi teden, 24.00 Zadnja poročila.

Urednikova pošta

ZIMSKI VOZNI RED NA ŽELEZNICI IN AVTOBU- SIH

Vabilo uredništva Novic k razpravi za izboljšanje voznih redov je hvalevredno in bo gotovo marsikateri potnik spodbudilo, da bo povedal svoje misli, kritiko in predloge. V sedanjem voznem redu ni samo večerni motorni vlak boleča točka, o kateri naj bi razpravljali. Je še veliko drugih nič manj važnih stvari, ki bi jih bilo treba z malo dobre volje čimprej popraviti, izboljšati in ustreči potrebam potnikov.

Poglejmo najprej sedaj veljavni železniški vozni red. Prebivalci ob progi Ljubljana-Kočevje zelo pogrešajo večerni motorni vlak, ki je odhajal iz Ljubljane ob 18.35, iz Kočevja pa se je vračal ob 21. uri. Iz Ljubljane je bil vsak dan nabito poln, iz Kočevja pa je bil in je še danes nepogrešljiv. In vendar ga nimamo, čeprav se bo v nekaj dneh začela šola in je okrog 30 slušateljev večernih šol vezanih na ta vlak. Po ukinitvi motornega vlaka so nekatere obiskovalke ekonomske srednje šole hodile peš v trdi noči po 15 kilometrov domov, ker so jih doma čakali otroci. Drugi slušatelji pa so morali iskati zavetja po Kočevju in železniški čakalnici do prvega jutranjega vlaka ob 21. do 4. ure. Razen tem obiskovalcem večernih šol je bil večerni motorni vlak zelo primeren za mnoge potnike, ker je imel v Ljubljani lepo zvezo na nočne vlake za vse strani. Ob nedeljah je bil ta vlak dobrodošel za turiste, lovce in obiskovalce sorodnikov, katerim je omogočal, da so izkoristili prosti dan in nedeljske povratne karte za obisk svojcev in sorodnikov.

Poglejmo dalje. V Kočevju je razen drugih strokovnih šol tudi popolna gimnazija, katero obiskujejo dijaki vse zapadne Dolenjske. Malo manj kot polovica teh dijakov je »vlakarjev«, ker so vezani na železnico. Sedajni jutranji dijaški vlak jih pripelje na postajo Kočevje boriš šest minut pred osmo uro. Že v letni sezoni ima ta vlak pogosto zamudo, zato moramo računati, da bo pozimi še več zamud in vlakarji bodo pogosto zamujali šolo. Prvi dijaški vlak je vsa leta nazaj prav zaradi pravočasnega prihoda v Kočevje odhajal iz Ljubljane okrog pete ure in celo prej, zdaj pa odhaja ob 5.21, kar je razumljivo prepozno in dijaški vlak je s tem izgubil svoj glavni namen.

Da je nered z vlakarji še večji odpelje popoldanski dijaški vlak (št. 6876) cele četrte ure prezdaj iz Kočevja. Zadnja šolska ura se mora končati pol ure prej, da pridejo dijaki lahko na vlak, ki jim je namenjen.

Vozni red dijaških vlakov je treba popraviti, tako da bo jutranji prihajal v Kočevje ob 7.45 popoldanski pa naj odpelje iz Kočevja ob 13.20. Na ta način bi bilo ustrezno šoli in solarjem.

Tudi prvemu jutranjemu delavskemu vlaku moramo prigravit, ker vozi iz Kočevja do Ljubljane predolgo, med potjo pa izgublja dragocene minute, kot na primer: v Ortnoku stoji minuto predolgo, v Grosupljem sedem minut namesto treh, v Smarju osem namesto pet. Bolje bi bilo, da bi iz Kočevja odpeljal deset minut pozneje in bi bil lahko ob istem času v Ljubljani kot sedaj; potniki pa ne bi gozdili, kot se to dogaja sedaj.

To so glavne boleče točke sedanjega voznega reda; je pa še veliko drugih nevedčnosti, ki jih bo tudi treba postopoma odstraniti. Že več let obnavljajo pro-

go Grosuplje-Kočevje. V kratkem bo obnova gotova do postajališča Zlebič. Povprečje potovanja potniškega vlaka v eno in drugo smer je pa še vedno enako, kot pred štirimi leti. Potniki se upravičeno sprašujejo, kdaj bo vozil »kočevar« hitreje. Praktično koristi večletne obnove še ni. Dve uri in pol za 71 km ali 21 km na uro je za današnji čas res prehujo.

Nadaljnje vprašanje je, zakaj je kočevska proga po številu vlakov še vedno tako zapostavljena? Vsa zapadna Dolenjska od republiške meje na Kolpi spada pod okraj Ljubljana. Za to pokrajino je Ljubljana glavno poslovno, kulturno in gospodarsko središče. Njej daje vsakodnevno veliko delovne sile, na kočevski progi pa še vedno vozi dva do tri pare vlakov manj kot na vseh drugih progah, razen vrhniške, ki ima istočasno zvezo z Ljubljano tudi preko Verda. Okraj in kulturno-gospodarsko središče vzhodne Dolenjske je Novo mesto, pa je razen velikega števila avtobusnih zvez povezano z Ljubljano z osmimi pari vlakov, zapadna Dolenjska, ki ima svoje središče v Ljubljani, ima le pet parov in še tu je nevarnost, da nam kateri spodleti. Ali je res ravno za kočevsko progo manjkalo sredstev? Kje so vzroki takih mačehovskih odnosov?

V letošnjem letu se je pojavila na naših progah novost, ki je vse prej kot pozitivna. Zaradi velikega varčevanja je postajala Velike Lašče pri zadnjem večernem vlaku ob 20.43 že »zaprt«. Potniki odhajajo in prihajajo z vlakom brez posredovanja uslužbencev in koriščenja postajnih prostorov, kajti postajni prostori so zaprti in včasih še v temi. Kljub temu, da ima postaja Velike Lašče 100% več osebja kot pred 20 leti, vozijo danes potniški vlaki skozi zaprt postajo. To novost in »napredek« ne moremo pozdraviti kot napredek. Tudi predpisi o varčevanju niso vedno primerni in sprejemljivi.

Se nekaj o avtobusnih voznih redih. Na eni strani se borimo, da bi dobili čim več zvez zapadne Dolenjske z Ljubljano in obratno, na drugi strani pa ugotavljamo, da vozijo vlaki in avtobusi vzporedno proti Ljubljani in iz Ljubljane, tako da si potniki lahko mahajo v pozdrav drug drugemu. Vsakodnevno tekovanje mimo cestnih zapornic ima lahko nekoč usodne posledice. Tak vozni red gotovo ni gospodaren ne za potnike ne za podjetja. Malo medsebojnega sodelovanja in sporazuma, pa bi imela tudi zapadna Dolenjska lahko veliko boljše vozne rede.

Ne bi bil pošten, če ne bi ob tej priložnosti povedal tudi to, da je dosti krivde za vozni red, ki nam ne odgovarja, na nas samih. Železniška transportna podjetja sklicujejo vsako leto pred

OPOZORILO

Zadnji dan za vpisovanje v Glasbeno šolo v Kočevju je v petek, dne 7. septembra. Vpisovanje bo od 8. do 10. ure in od 15. do 17. ure v pisarni Glasbene šole na Reški cesti.

Redni pouk na Glasbeni šoli se prične v ponedeljek, dne 10. septembra. Učenci naj si ogledajo na razglasni deski šole razpored pouka.

Ravnateljstvo

izdelavo voznega reda konferen- ce v vseh večjih krajih in vabi- jo k sodelovanju zastopnike občinskih odborov, šol, podjetij in množičnih organizacij. Takrat je odziv slab, zastopniki pa ne- seznanjeni s potrebami in zahtevami, ki naj bi jih postavili. Uspeh teh konferenc ni tak, kot bi moral biti. Ko je enkrat vozni red uveljavljen, se ga do na- slednje sezone ne da menjati. Zato bomo pravočasno priprav- ljeni z našimi resničnimi uteme- ljenimi predlogi.

Ob skupnem prizadevanju in sodelovanju ter ob razumevanju potreb prebivalstva pričakujemo, da bo tudi zapadna Dolenjska dobila zveze z Ljubljano in ostalim svetom, kot jih imajo ostali predeli naše domovine.

F. M.
žel. inšp. v pok.

ŠE ENKRAT VOZNI RED...

V časopisu Novice z dne 24. t. m. sem čital, da se pripravlja nov jesenski vozni red vlakov na kočevski progi. Veseli me, da je zanimanje za popravek voznega reda zavzelo tako širok krog bralcev kočevsko-ribniškega območja, ki mu dosedanjí vozni red ni povsem po volji.

Moje mnenje kot tudi ostalih »vlakarjev« je, da se uvede zopet tako imenovani motorni vlak, ki naj bi odpeljal iz Kočevja ob 21. uri, zaradi česar so bili do sedaj prikrajšani predvsem študentje večernih šol (ESS, administrativna, vajenci) kot tudi delavci, ki jim je sedaj onemogočeno redno opravljanje službe, posebno v času december-april. Ob nedeljah in državnih praznikih pa pride prav tudi ostalim potnikom, ki se vozijo proti Ljubljani. Vlak, ki pripelje prazen v Kočevje ob 2. uri ponoči naj se pa ukine.

Redni potniški vlak, ki pripelje na postajo Kočevje iz Ljubljane sedaj ob 7.55 bi moral priti v Kočevje vsaj ob 7.45 uri predvsem zaradi dijakov, ki se vsak dan vozijo v šolo, da ne bi zamujali pouka in motili ostalih v razredu s svojimi različnimi prihodmi. Enako bi moral nekoliko pozneje odpeljati iz Kočevja tudi mešani vlak, ki sedaj odpelje ob 13.05 po novem nekako ob 13.30, predvsem zaradi dijakov, da ne bi morali predčasno zapuščati pouka.

Požar v Grčaricah

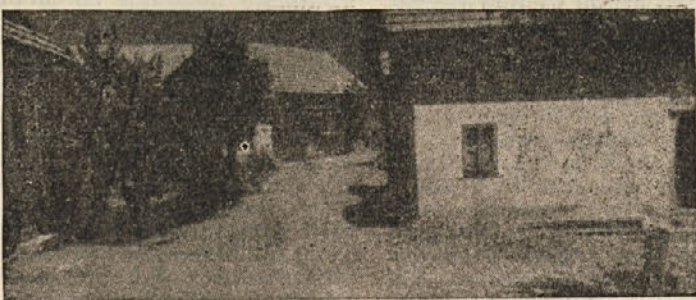
V soboto, 25. avgusta ob pol desetih je izbruhnil požar v stanovanjski hiši Antona Segarja v Grčaricah. Za hišo so domači kuhali svinjsko krmo v kotlu, ki je bil blizu hiše, kar je bilo v tej vročini tudi glavni vzrok požara. Nekateri vaščani so zagledali požar že dobrih deset minut po izbruhu ter dali znak za preplah. Prva težava je bila že v tem, da so razen nekaj moških bile doma same ženske. In še od tistih nekaj moških ni znal nihče ravnati z motorno brizgalno, ki je drugače v brezhibnem stanju. Od gasivske enote Grčarice so bili skoraj vsi člani na delu v gozdu, zato tudi nihče ni znal pravilno pričeti gasiti. Na srečo so v rekordnem času prispeli na pomoč gasivci iz Dolenje vasi in Prigorice in takoj stopili v akcijo. Gasivcem iz Prigorice je si-

cer motorna brizgalna zatajila, tako da praktično sploh ni prišla v poštev, so zato pa gasivci iz Dolenje vasi tembolj pokazali svoje znanje.

Stanovanjskega poslopja se kljub požrtvovalnosti ni dalo rešiti. Rešili so le nekaj premičnin iz dolnjih prostorov, v gornjih prostorih je zgorelo vse. Skodo cenijo preko milijon dinarjev.

Ob tej priliki je treba pohvaliti še nekatere ostale člane, ki so se pri gašenju izkazali kot zelo požrtvovalni. To so bili Bojčevi iz Dolenje vasi, po domače Sukovi in jim na tem mestu izrekamo najlepšo zahvalo za nesebično pomoč, kakor tudi ostalim, ki so pomagali človeku v nesreči. Vse graje pa so vredni oni, ki so stali ob strani, ne da bi mignili s prstom, čeprav so bili vaščani.

Iz Lipovca

Vaščani Lipovca pri dolenji vasi so sklenili napeljati iz Dolenje vasi vodovod. Pred nekaj meseci so pričeli kopati kanal po ravnini, po vasi in kjer je bil teren skalnat, so pa delali Dalmatinci. Sedaj teče voda po lipovskih hišah skoraj že dva meseca...

M. M.

Za razvedrilo

POSLEDICA

V neki družbi so se pogovarjali o ženskih težavah. »Pravijo,« je dejala neka dama, »da se strah, ki ga pretrpi bodoča mati, lahko zelo neugodno odrazi na otroku, ki ga pričakuje.«

»To ni res!« pravi druga. »Moj mati, na primer, je malo pred mojim rojstvom spustila iz rok pravkar kupljeno gramofonsko ploščo. Zelo se je ustrašila, toda to ni pustilo na meni nobenih posledic... nobenih posledic... nobenih posledic... nobenih posledic...«

BILA JE SE NAJBOLJŠA

Starša sta obupovala, ker je sin zbral za bodočo ženo dekle, ki jim ni bilo všeč. Poskušali so ga pregovoriti, naj si poišče drugo dekle, on pa jim zabrusi:

— Zal mi je, ampak to je še najboljše in najlepše dekle, ki sem ga lahko dobil k staremu avtomobilu, ki sta mi ga kupila.

France Petelin

Iz zgodovine NOB

Tragedija v bolnici Ogence pri Loškem potoku

Bil je lep poletni dan, gozdovi okrog Loškega potoka so tiho šelesteli, po lažih so ljudje grabili seno, življenje je mirno teklo svojo pot. Ustavili smo se na Hribu, kjer smo dobili Jožeta Benčina iz Travnika in ga vprašali, če mu je znano, kje je bila leta 1942 partizanska bolnica Ogence na Martalozu.

»Seveda mi je poznano, saj sem bil nešteto krat tam in jaz sem tisto mesto prvi odkril, ko sem se pred vojno lovil kuno, ki se je skrivala v tisto jama,« nam je dejal Benčina. Takoj je bil pripravljen, da gre z nami in nam pokaže tisto mesto. V skupini nas je bilo okrog 12. Z nami sta bila tovariša Ivan Mulac, oficir JLA in Ivan Snoj iz Ljubljane, ki sta preživela vso tragedijo v bolnici pri Ogencih leta 1942. Minula so leta, Mulac in Snoj nista več vedela za pot, kje je bila bolnica, zato smo potrebovali vodiča. Jože Benčina je šel z nami in odpeljali smo se do spomenika padlih talecev iz Loškega potoka na Martalozu. Spomenik je oddaljen od Loškega potoka okrog eno uro in pol peš poti, mi smo se s avtomobili pripeljali do tja v nekaj minutah.

30. julija 1942. leta so Italijani na mestu, kjer danes stoji spomenik, pobili Janka Benedičiča in njegovega tovariša, učitelja iz Loškega potoka, Livade in gozd okrog spomenika so se prelivale v cvetju in zelenju raznih barv cvetočega poletja. Čmrliji in grilčki so motili tišino, metulji so preletavali od cveta do cveta. Življenje gozda in njegove vonjave so se čutile povsod.

»Tu so padli pod streli fašistov nesmrtni junaki našega naroda iz Loškega potoka, ker so ljubili zemljo, ljudi in domovino!« je pripomnil eden izmed nas. Poklonili smo se spomenu teh junakov pred spomenikom in se napotili dalje. Preko cvetočih trav in livad smo prišli kmalu v gozd. Smreke in jelke z ostalim gozdnim zelenjem so nas sprejele, obdal nas je prijeten hlad in zadihali smo s polnimi pljuči.

Mulac in Snoj sta ugotavljala, če gremo po pravi poti. Minula so leta in spomini so zbledeli. Jože Benčina nam je zagotovil, da smo lahko brez skrbi, ker mu je kraj dobro znan. Prišli smo do gozdne vile pri Ogencih, v kateri je 25 partizanov preživelo italijansko ofenzivo leta 1942, ne da bi jih Italijani odkrili. Kočo so imeli kot bunker, skozi stene so si napravili strelne line, da bi sprejeli borbo, če bi jih Italijani odkrili.

Šli smo dalje, Jože Benčina se je ogledoval okrog in nas vodil čez doline in male vzpetine. Prišli smo do skalovja, ki je visoko kot enonadstropna hiša in Benčina je v njem odkril vhod v jama, ki je v premeru širok pol metra. V tej jami se je 30. julija 1942 odigrala drama, v kateri je izgubilo življenje okrog 18 težko ranjenih partizanov. Bolnica Ogence pri Martalozu je svetel vzgled, kako so umirali borci za našo svobodo. Poslušajmo, kaj pravita Ivan Mulac in Ivan Snoj, ki sta bila žive priče te žalostne tragedije na Ogencih.

★

Julija 1942 je bila velika italijanska ofenziva v polnem teku po vseh naših krajih. Povsod so se razvijali težki boji, je pripovedoval Ivan Mulac.

Italijani so napadli štab Kočevskega odreda. Pri vasi Belce sem bil ranjen. Naslednji dan so me tovariši prenesli v bolnico na Ogence. Tako kot vsem ranjencem, ki so jih nosili v bolnice, so tudi meni zavezali oči zaradi konspiracije. Bolnica je bila na lepi gozdni ravnini pod smrekami. Bilo je nekaj lesenih barak, v katerih je ležalo 20 ranjencev. V bolnici je bil zdravnik, bolničarka in ostalo osebje, ki so skrbeli za ranjence. Povsod je vladala stroga tišina, ker boji so se vodili povsod v okolici in naš položaj je postal vedno težji. V bolnico je na konju prišel kurir, ki je prinesel poročilo, da preči nevarnost italijanskega napada na bolnico.

Hito so nas začeli premikati v nekaj sto metrov oddaljeno podzemeljsko jama, v katero je pol metra širok vhod, toliko da se človek prerine v jama. V jama so nas premostili s pomočjo 4 metre dolge lestve, ki so bile zato napravljene. Jama je precej velika, tako da smo v njej lahko stisnjeni ležali vsi ranjenci. Stene v jami so res vlažne, po malih kotanjah je bilo tudi malo vode. Z vrha so polagoma padale na nas vodne kaplje. Vsak je iskal bolj primeren prostor, eden tu, drugi tam, kakor si je mogel kateri pomagati. Jaz in Ivan Snoj iz Zg. Kašlja pri Ljubljani sva naša skupno ležišče. Vse material iz bolnice so prenesli v jama. V jami je vladala stroga tišina, tudi kaditi nismo smeli.

Pri nas v jami je ostala samo bolničarka. Za njo vemo samo to, da ji je bilo ime Mimica, bila je nizke postave, rdečih lic, svetlih oči, lase je imela kostonjeve. Nismo vedeli, kje je rojena, ali ima očeta in mater, brata ali sestro, nihče od nas je ni poznal. Ves čas nas je hrabrila glede naše sigurnosti s kretnjami, ker je govorila zelo malo in se za nas izredno trudila, hodila je od enega do drugega in mu pomagala, kar je bilo potrebno. Poleg vse skrbi je opravljala tudi stražarsko službo, v kateri je gori na lestvi prebila največ časa s pištolo v roki. Poleg nje je s puško v roki stražil še Ciril Vidmar iz Kočevja. Na straži sta se menjavala ponoči in podnevi tri dni.

Mimica nam je dajala čašo vode in kosček prepečenca za zajtrk, kosilo in večerjo. S hrano je morala štediti, ker nismo vedeli, kako dolgo bomo morali biti tam. Mislili smo na prihodnje dni.

(Se nadaljuje)

Ofakove mame ni več

21. avgusta 1962 pred polnočjo nas je za vedno zapustila Ofakova mama iz Pirč. Kljub življenjskim naporom je dočakala visoko starost, 84 let. Rodila je 10 otrok. Ofakova mama je bila napredna ženska, kljub starosti je razumela vse, zanimalo so jo domače in tuje novice. Bila je tudi v organizaciji ZB NOV. V času NOV se je izkazala, sodelovala je vsa družina, izvoljena je bila v prvi terenski odbor in v organizacijo AFŽ. V narodnoosvobodilno vojno so vstopili vsi njeni sinovi: štirje so padli kot borci in žrtve. Kakor vsaki materi ji je krvavelo srce, toda bila je močna, ni klonila, še bolj je stisnila pesti in se hrabro borila proti sovražniku. V njeno hišo so prihajali domači in tuji borci in vsem je z materinsko ljubez-

nijo nudila, kar je bilo v njeni moči. Bila je prava partizanska mati.

23. avgusta so Ofakovo mati spremili k večnemu počitku svojci, sinovi, hčerke, organizacije ZB Vas, Fara in Kuzelj, domači pevci, kakor si je sama želela, godba iz Delnic. Žalne besede na grobu sta spregovorila Matija Letig in Jože Mihelič. Nad grobom je zaplapolala žalna zastava organizacije ZB Kolpske doline. Pogreba se je udeležilo polno število ljudi iz slovenske in hrvaške strani; darovali so mnogo vencev.

Vsem je bilo težko, ko smo se poslovili od te dobre partizanske matere. Ohranili pa jo bomo v večnem spominu.

M. M.